

FONDEN SAGNLANDET LEJRE, HISTORISK- ARKÆOLOGISK FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSCENTER

Slangealleen 2, 4320 Lejre
CVR-nr. 33 24 72 57

Årsrapport 2024

1. januar - 31. december

Årsrapporten er fremlagt og godkendt af bestyrelsen på
fondens årsmøde, den 17. marts 2025

Flemming Damgaard Larsen

Indholdsfortegnelse

Fondsoplysninger

Fondsoplysninger	3
------------------	---

Erklæringer

Ledelsespåtegning	4
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	5-7

Ledelsesberetning

Ledelsesberetning	8-31
-------------------	------

Årsregnskab 1. januar - 31. december

Resultatopgørelse	32
Balance	33-34
Egenkapitalopgørelse	35
Noter	36-38
Anvendt regnskabspraksis	39-42

Fondsoplysninger

Fonden	FONDEN SAGNLANDET LEJRE, HISTORISK-ARKÆOLOGISK FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSCENTER Slangealleen 2 4320 Lejre CVR-nr.: 33 24 72 57 Stiftet: 30. september 1964 Kommune: Lejre Regnskabsår: 1. januar - 31. december
Bestyrelse	Kristian Kristiansen, formand Flemming Damgaard Larsen, næstformand Dorte Lilly Kiilerich Peter Skak-Iversen Asger Høeg Morten Meldgaard Mogens Jensen Søren Michael Sindbæk Tina Mandrup
Direktion	Lars Holten
Revision	BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab Havneholmen 29 1561 København V
Pengeinstitut	Danske Bank Stændertorvet 5 4000 Roskilde
Årsmøde	Årsmøde afholdes 17. marts 2025 på Fondens adresse.

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2024 for FONDEN SAGNLANDET LEJRE, HISTORISK-ARKÆOLOGISK FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSCENTER.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2024 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2024.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Lejre, den 17. marts 2025

Direktion:

Lars Holten

Bestyrelse:

Kristian Kristiansen
Formand

Flemming Damgaard Larsen
Næstformand

Dorte Lilly Kiilerich

Peter Skak-Iversen

Asger Høeg

Morten Meldgaard

Mogens Jensen

Søren Michael Sindbæk

Tina Mandrup

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til ledelsen i FONDEN SAGNLANDET LEJRE, HISTORISK-ARKÆOLOGISK FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSCENTER

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for FONDEN SAGNLANDET LEJRE, HISTORISK-ARKÆOLOGISK FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSCENTER for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2024, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, noter og anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2024 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2024 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af fonden i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisors etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere fondens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere fonden, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af fondens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om fondens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at fonden ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Planlægger og udfører vi revisionen af årsregnskabet for at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis vedrørende de konsoliderede finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsenhederne som grundlag for at udforme en konklusion om årsregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og gennemgå det udførte revisionsarbejde. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med ledelsen om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

København, den 17. marts 2025

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
CVR-nr. 20 22 26 70

Peter Rasborg
Statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne16537

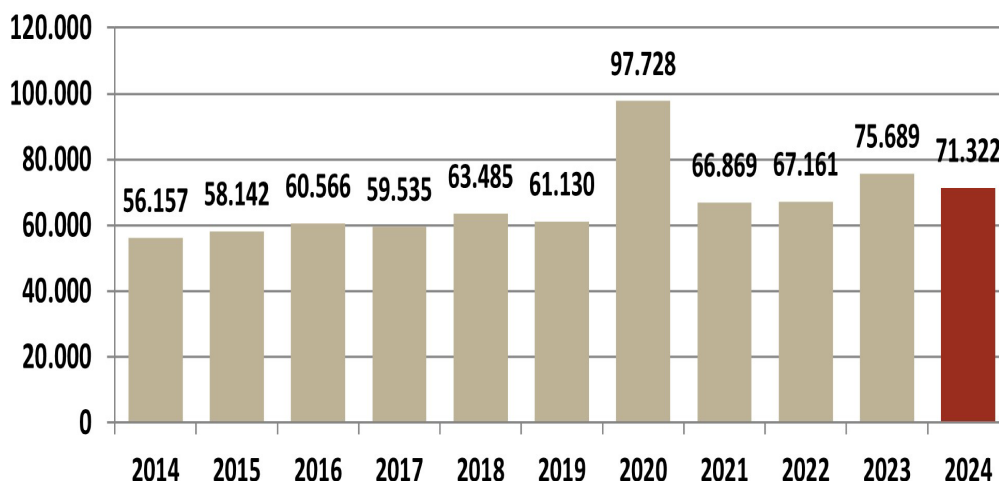
Sebastian Wilhelm G. Diemer
Statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne47772

Ledelsesberetning

BESØGSTAL

I 2024 fik Sagnlandet Lejre i alt 71.322 besøg. I forhold til 2023 (75.689) er det et fald på 6,8% (-4.367 besøg)

Besøgsudvikling 2019-2024

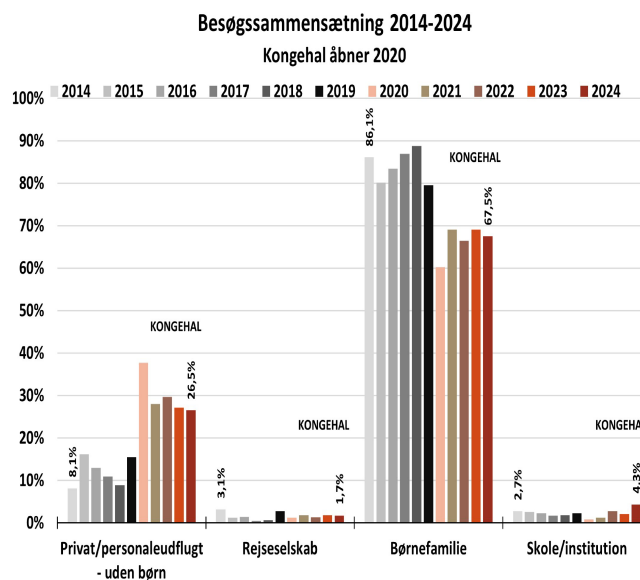

En væsentlig forklaring er et usædvanligt nedbørsrigt år. 2024 er det næstvarmeste og det næstvådeste år (926,7 mm), siden officielle registreringer blev sat i værk i 1874. Ifølge DMI fulgte 2024 i 2023's (976,7 mm) drivvåde fodspor (kilde: <https://www.dmi.dk/nyheder/2025/2024-blev-en-varm-og-vaskeaegte-toe>). Nedbøren faldt særligt fra Sagnlandet Lejres åbning i april (den vådeste april nogensinde) og frem til og med juli. To våde år i træk, og særligt ind i den altafgørende sommerhøjsæson, rammer en udendørsattraktion som Sagnlandet Lejre hårdt. Vejrligets betydning afspejles også i Dansk Industris turismeanalyser: "Overnatnings- og besøgstal viser et blandet billede af en sommer, som "kunne have været værre", men som ikke levede op til forventningerne om en rekord-sommer - blandt andet på grund af endnu en særdeles våd juli, som stak en kæp i hjulet på landets mange outdoorbaserede oplevelsestilbud. Mange steder forlyder det til gengæld, at sensommer og efterår har rådet bod på en del af sommerens møgvej. (Kilde DI 7/11 2024, Lars Bertolt Winther, chef, Turisme, Kultur & Oplevelser)

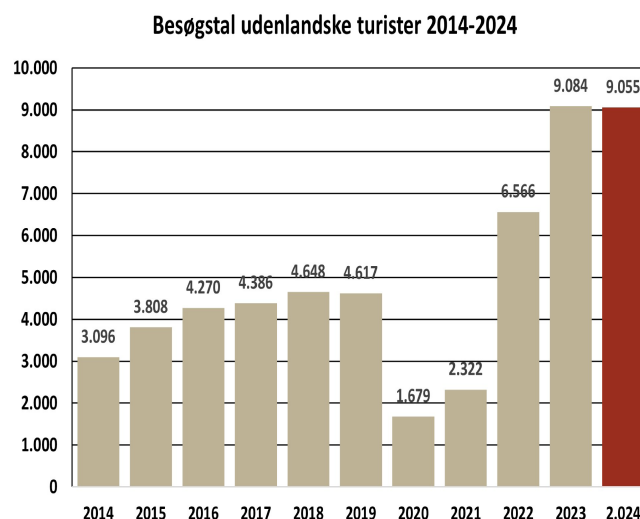
Det er derfor ikke overraskende, at det er de danske gæster, der i 2024 har svigtet, og i stedet er draget sydpå. I 2024 fik Sagnlandet i alt 62.267 danske gæster, hvilket er 4.338 færre danske gæster end i 2023. Faldet i danske gæster svarer netop til den samlede tilbagegang i årets besøgstal! Til gengæld holdt udenlandske gæster ved og trodsede vind og vejr for at opleve Sagnlandet Lejre. Er man først rejst til et andet land, er det netop typisk, at man vil se de attraktioner og seværdigheder, man på forhånd har sat sig for at opleve. Fastholdelsen af udenlandske gæster viser derfor, at Sagnlandet Lejres genskabte, ikoniske Kongehal fra tidlig vikingetid fortsat formår at tiltrække international turisme, selv når vejrliget er ugunstigt. Det er fortsat også tydeligt, at Kongehallen tiltrækker gæster uden børn.

Ledelsesberetning

BESØGSTAL (fortsat)

I 2024 udgjorde de udenlandske gæster i alt 9.055, dvs. 12,7% af det samlede besøgstal, mens de i 2023 udgjorde 12,0% (9.085 gæster). Andelen har formentlig været højere i 2024, men lederskift og nyt kasse- og IT-system i Butik fra og med sæson 2024 har formentligt betyder, at ikke alle gæsters nationalitet er registreret

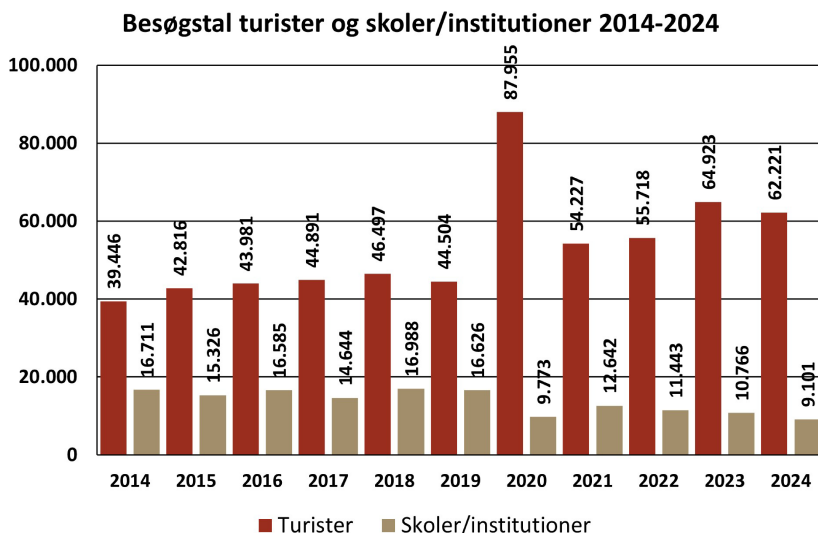

Top 5 blandt de registrerede udenlandske gæsters nationaliteter i 2024 er - som i 2023 - fortsat 1. Tyskland (2.482 mod 2.776 gæster i 2023). 2. Frankrig (1.173 mod 1.032 i 2023). 3. USA/Canada (886 mod 921 gæster i 2023). 4. Holland (739 mod 798 i 2023). 5. Belgien (500 mod 520 i 2023). Vækst i franske gæster fortsætter og kan formentlig henføres til den store eksponering af Sagnlandet Lejre i 2022 ved Tour de France samt at Sagnlandet i 2023 barslede med fransk hjemmeside. Fra og med 2025 bliver Sagnlandets trykte folder ligeledes suppleret med fransk udover dansk, tysk og engelsk. Sagnlandet Lejre bakker - som i 2024 - også i 2025 op om VisitFjordlandets særlige kampagner, der netop fokuserer på nærmarkeder som Tyskland og Holland.

Hvad angår besøg af skoler og børneinstitutioner er der desværre fortsat fald i denne målgruppe. I 2024 besøgte i alt 9.101 børn i regi af deres skole eller institution Sagnlandet Lejre. Det er et fald på 15,5% (- 1.665 færre elever) i forhold til 2023.

Ledelsesberetning

BESØGSTAL (fortsat)

Af disse gennemførte 5.042 et længerevarende dagsforløb eller lejrskoleophold, mens 4.059 elever kom ”på egen hånd”, men dog altid ledsaget af pædagogisk formidling og instruktion i brug af redskaber i aktivitetsområdet Båldalen). Skolerne er aldrig kommet tilbage på niveau som i tiden før COVID-19, hvor de årligt udgjorde 15-16.000 besøg. Det er trist, da Sagnlandets undervisning opnår meget flotte evalueringer og anbefalinger af brugerne samtidig med at Sagnlandet Lejres særlige indlevelsespædagogik fremhæves som unik og til inspiration for andre kulturaktører, der arbejder med skoleundervisning. Afmatningen ses også på andre Videnspædagogiske Centre, der - modsat museerne - er nødt til at opkræve entre for skoler og institutioner. De Videnspædagogiske Centre - som Sagnlandet Lejre tilhører - betaler modsat museerne, der blev fritaget i 2020 efter 4 års nedskæring, nu på 10ende år fortsat et statsligt omprioriteringsbidrag på 2% af driftstilskuddet. De konstante nedskæringer i offentlige driftstilskud gennem så mange år presser billetpris i vejret, hvilket igen er uheldigt i forhold til særligt kommuneskolernes trængte økonomi, mens de private skoler fortsat kommer. Samtidig er den offentlige transport til Sagnlandet Lejre de seneste år både blevet fordyret og forringet. Tilsammen betyder disse udefra kommende strukturelle barrierer, at de mange børn og unge, der i dag kæmper med mistrivsel og selvværd i grundskolen kombineret med øget skærmbrug, manglende bevægelse og skolernes fokus på boglighed på bekostning af kreative og håndværksmæssige færdigheder, ikke længere benytter Sagnlandet Lejres aktivitetsbaserede, fællesskabsopbyggende, videnspædagogiske undervisning. At Sagnlandets pædagogik netop er et vigtigt lyspunkt for børns selvværd og trivsel fremgår år efter år efter år i skolernes evalueringer. Således også i 2024 som nedenstående udsagn fra lærere fra specialskoler illustrerer:

- Jeres guidinde var meget tydelig og kort konkret og ikke for langt forklarende. Dette var rigtig godt for vores unge der har alverdens diagnoser og netop har brug for kort forklaringer. Det var en succes ved bålstedet og kanoer. Forklaringerne dertil. Hvad vi skulle. Hvordan vi skulle. Bestemt men tydelig med et smil. Kanoerne blev igen forklaret hvordan og hvorfor. Male korn og en succes. Kort og præcist. Bål og brød lavning var organiseret 2 af gangen og man kunne prøve lidt. Alt i alt meget godt. Vi er glade. Helt klart noget vi godt vil igen. (Lærer specialklasse, 4-6. klassetrin, Båldalen et Oldtidseksperimentarium).
- Personalets tilgang til vores specialskoleelever (Lærer specialklasse 1-3. klassetrin, Husmandsbørn i 1850'erne (3 timer)).
- Virkelig gode formidlere, meget autentisk. Formidlede i børnehøjde. At børnene var deltagende. I var OBS på, at det var børn med særlige behov. Meget pædagogisk. (Lærer skolegruppe 2-4 klasse)
- Rigtig fin dag for vores særlige elever. Tegn til tale. Plads til alle. Spændende. Søde og imødekommende vejledere. Lækkert mad. (Lærer, specialklasse, 4-6. klassetrin, En dag som viking (3 timer)).

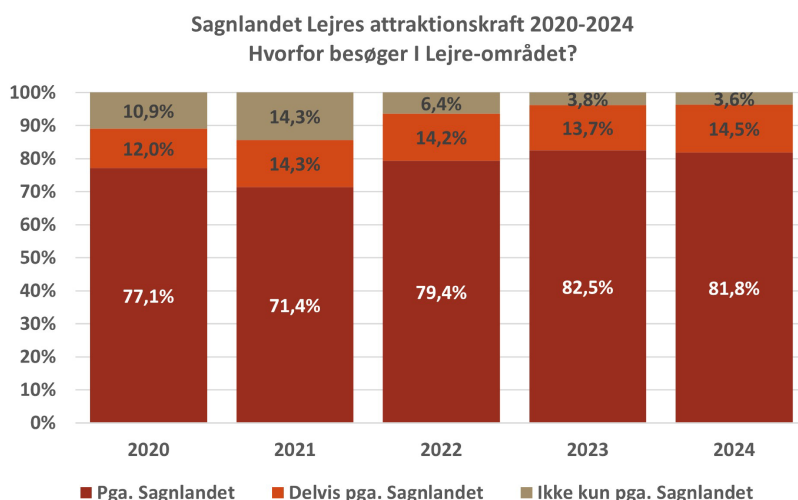
Ledelsesberetning

BESØGSTAL (fortsat)

Den inkluderende og fællesskabsopbyggende oplevelse i Sagnlandet Lejres undervisningsforløb understreges også som givende af helt almindelige skoler:

- Fællesskabet, samarbejde, personlig udvikling, læring om historie og natur, sproglig udvikling mm. Efter 3 intense dage hos jer oplever vi en meget mere harmonisk gruppe børn, som hviler mere i hinandens selskab og udvikler nye sociale relationer på kryds og tværs, som er en vigtig del af forberedelserne til kommende skolestart. Børnenes selvværd og selvtillid vokser, og fæles oplevelser knytter både børn og voksne tættere sammen. (Pædagog, daginstitution Lejrskele i Vikingetiden i 3 døgn).
- Fremmede for fællesskabet (Lærer klassegruppe 5-7. klasse, En dag som Viking, 3 timer)
- Underviserne var usædvanligt gode. Ægte stjerner. At underviserne tilpassede sig til målgruppen og spurgte os til råd. (Lærer 5-7. klasse, Vikingernes idræt, 1½ time)
- Meget god instruktør vi havde, som var nede i børnenes højde og tog sig god tid til at forklarer og tage sig tid til at være tilstede med børnene. Børnenes ord: Da vi spiste blåbær og rensdyrkød. Da vi legede lydløse jægere. Da vi tændte bål. Suppen. At være stille. Lytte til fuglene. Få en ny stenalder-ven. Hjorte jagten. At lave legene. Ind i hjemmet og få varmen. Flyverejsen [red. shamanen fortæller og laver strubesang og "flyver"]. (Pædagog, børnehave, Stenalder jæger for en dag, 3 timer)

I forhold til kendskab, turisme og omsætning i lokalsamfundet i Lejre Kommune er Sagnlandet Lejre en væsentligt og meget synlig aktør såvel nationalt som internationalt. Udover et højt besøgstal kommer det også til udtryk i måling af Sagnlandets attraktionskraft

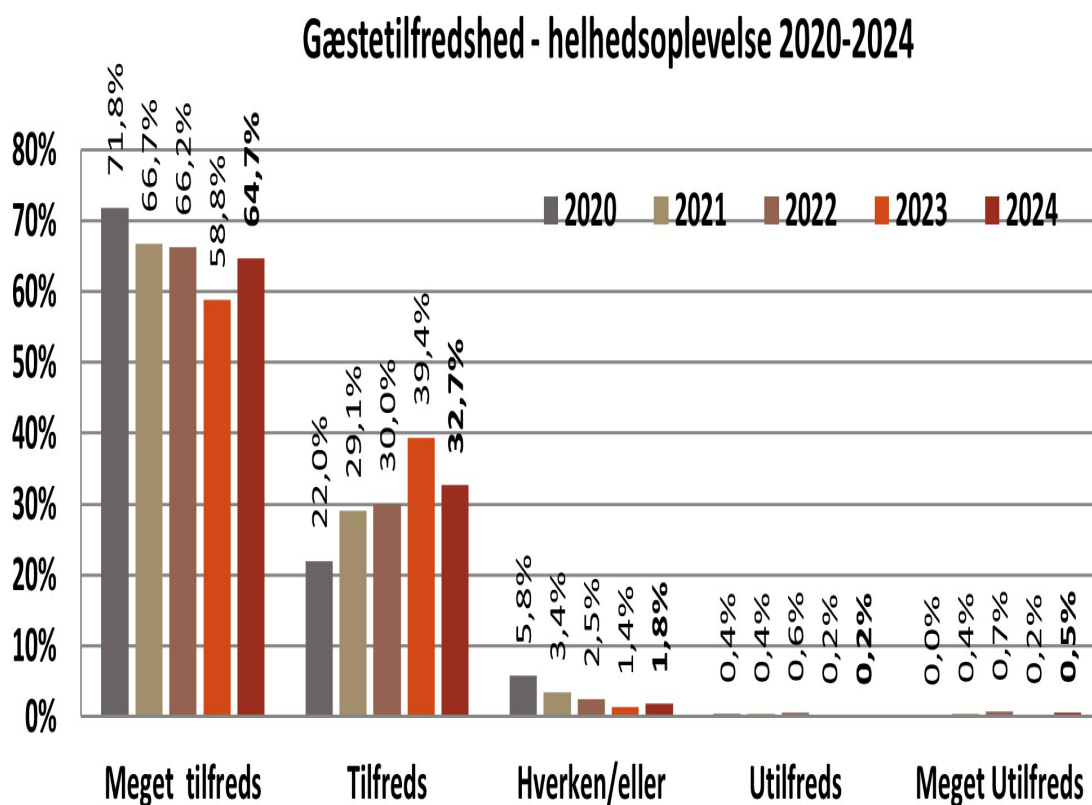
I 2024 anfører ikke mindre end 81,8% af Sagnlandets gæster, at den eneste grund til deres besøg i Lejre-området er at opleve Sagnlandet Lejre. Andre 14,5% af årets gæster svarer, at deres besøg i Lejre området delvist skyldes ønsket om et besøg Sagnlandet. Dermed repræsenterer Sagnlandet Lejre kommunens stærkeste attraktion mht. at tiltrække turisme med deraf afledte indtjeningsmuligheder for andre erhvervsdrivende i området. Sagnlandets afledte økonomiske betydning "uden for hegnet" fremgår også tydeligt af årets samfundsregnskab (se afsnit "Samfundsregnskab").

Ledelsesberetning

GÆSTERNES TILFREDSHED

Sagnlandet måler hvert år gæsternes tilfredshed med besøg, personalets service, faglige viden, initiativ til dialog mv. Det sker vha. en fast spørgeramme, der gør det muligt at følge udvikling og evt. tilpasse aktiviteter på baggrund af gæsternes udsagn. I 2024 har 1.690 gæster mod 1.225 i 2023 (+38%,0) besvaret Sagnlandet Lejres digitale kvantitative- og kvalitative tilfredsanalyse via deres smartphone/tablet. Her kan gæsterne bl.a. kvantificere deres tilfredshed på en skala fra 1 - 5, hvor 1 repræsenterer "Meget tilfreds" og 5 "Meget utilfreds". Desuden analyseres hvorfor og hvorfra gæsterne kommer, om de overnatter i området og meget mere. Endelig rummer skemaerne plads til kvalitative kommentarer, så gæsterne kan uddybe deres oplevelse samt komme med forslag til forbedringer. Analyserne understøtter Sagnlandets arbejde med løbende at optimere service, oplevelse og markedsføringsindsats.

I 2024 beskriver 97,4% af gæsterne helhedsoplevelsen af deres besøg som "God" eller "Meget god". I 2023 var tallet 98,2 % "God" eller "Meget god"

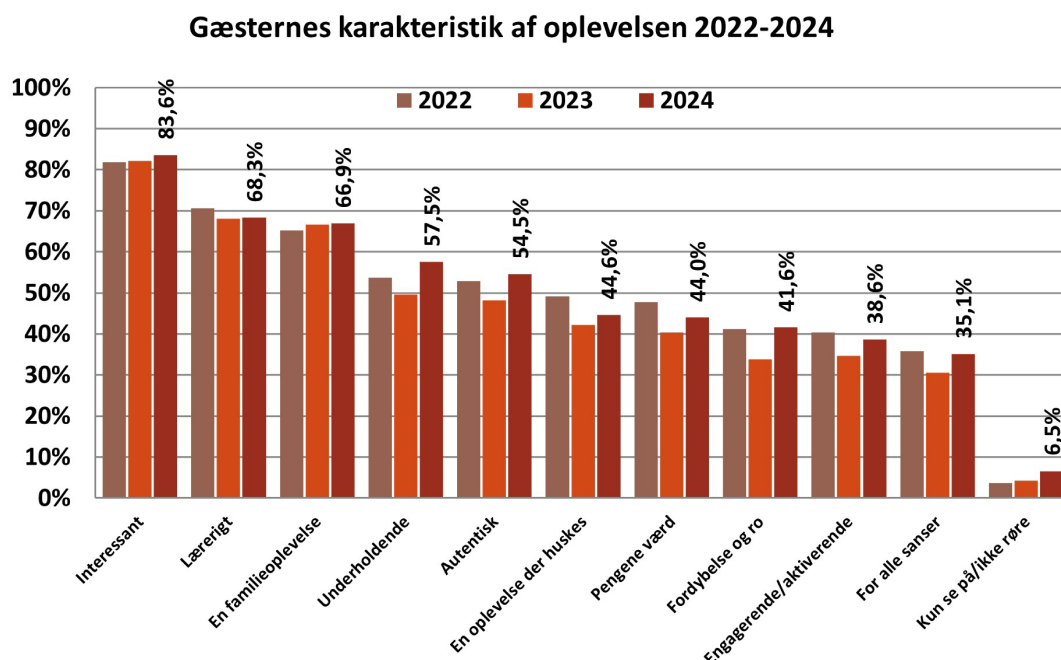

Gæsterne opfordres ligeledes til at karakterisere deres oplevelse og udbytte af besøget ved at vælge et eller flere udsagn, som de synes passer bedst. Som videnspædagogisk aktivitetscenter med driftstilskud fra Undervisningsministeriet er det glædeligt, at de tre udsagn "Interessant", "Lærerigt" og "En familieoplevelse" i alle år har ligget sikkert i top 3 blandt de 11 udsagn, som gæsterne kan vælge mellem.

I 2024 karakteriserer 83,6 % af gæsterne deres oplevelse som "interessant" (2023, 82,1 %). 68,3 % som "lærerigt" (2023, 68,0 %) og 66,9 % som "en familieoplevelse" (2023, 66,7 %).

Ledelsesberetning

GÆSTERNES TILFREDSHED (fortsat)

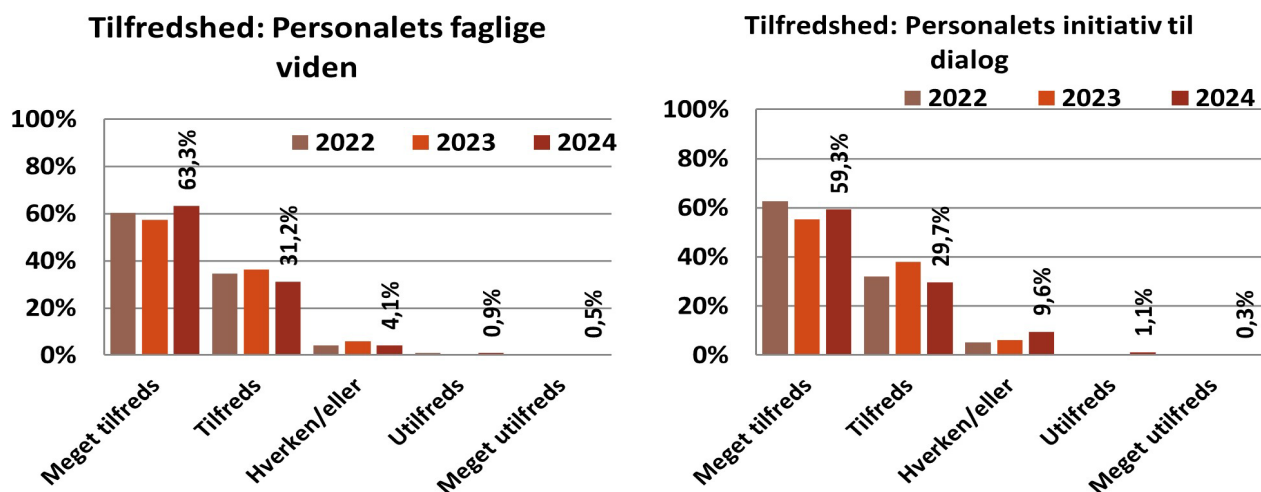
Sagnlandet Lejre er en sæsonarbejdsplads og årets sæsonjobs formidles via jobopslag på universiteter, professionshøjskoler mv. samt på egen hjemmeside, Facebook og mund til øre. De tiltrækker mange studerende fra forskellige studieretninger og efter screening og udvælgelse på baggrund af ansøgninger og samtaler, udvælges og ansættes årets team. Heldigvis vender mange tilbage gennem flere sæsoner. I 2024 har 54 været sæsonansat i Publikumsafdelingen, 18 i Cafeen og 9 i Butikken. Kvalitetssikring af Sagnlandets formidling sker derfor via særlige introduktionsforløb for nye sæsonansatte i Publikumsafdelingen. Det skal sikre, at alle får fælles forståelse og indsigt i arbejdspladsens formål og pædagogiske arbejdsmetoder for fremme af lyst til læring og stimulering af interesse for kulturhistorie og godt håndværk. Introforløbet består af praksiserfaring, teoretiske oplæg og mesterlære, der ruste instruktørerne til at indgå i Sagnlandets levende formidling. Et centralt formål er at sikre, at alle formidlingsinstruktører har fokus på "det gode møde" mellem elev og gæst i undervisning og formidling.

De lærer derfor at arbejde med narrativ formidling i individuelle roller og bliver gjort fortrolig med at gå i tidstypisk dragt. Dragten forlener dem samtidig med en særlig autoritet og respekt i mødet med gæsterne. Introduktionskurset er i sæsonen fulgt op af føloplæring og mesterlære i de forskellige historiske områder. Målet er at man som ny "sagnlænder" skal støttes og inspireres til at finde sin egen formidlerform baseret på den enkeltes unikke faglige og personlige kvalifikationer. Det individuelle fokus parret med generel forståelse for Sagnlandets undervisnings- og formidlingspraksis sikrer et autentisk udtryk i mødet mellem formidler og gæst eller elev. Her optræder formidleren som et levende (for-)historisk øjenvide med en persona udviklet på baggrund af vores fagligt funderede viden om fortidens levevis. Sagnlandet Lejres arbejde med "formidling og undervisning i rolle" publiceres i en engelsk artikel i 2025 i den europæiske EXARC Journal som *The Spirit in the Hand - about Craft of Reviving material & immaterial Worlds of the Past*.

Ledelsesberetning

GÆSTERNES TILFREDSHED (fortsat)

Gæsternes evalueringer bekræfter, at Sagnlandet Lejre har et dygtigt og engageret korps af medarbejdere, der brænder for at give gæsterne gode oplevelser. I 2024 er der forsat høj tilfredshed med formidlingsinstruktørernes faglige formidling, der ligger på 94,5 % "Tilfreds/Meget tilfreds" samt initiativ til dialog, der ligger på 90,0 % "Tilfreds/Meget tilfreds"

De kvantitative målinger uddyber mange gæster med kvalitative kommentarer. Et udpluk fra evalueringerne sorteret efter gæsteselement giver indblik i hvad forskellige typer af målgrupper fremhæver som deres bedste oplevelse/oplevelser på besøgsdagen. Eksemplerne viser, at det er vigtigt med alsidighed i såvel formidlingsformer, indhold og abstraktionsniveau, når gæsternes alder svinger mellem "0-100 år" og kommer som enten familie, par uden børn, gruppe, alene mv.

Gæsteselementet "børnefamilier" fremhæver bl.a. følgende brede udvalg som "bedste oplevelse/-er":

- Besøg i jægerstenalderhytten ved søen. Ham der sad der var virkelig imødekommende og vidste rigtig meget, som han fortalte, i en samtale i stedet for et foredrag.
- Jernalderbyen og bondehuse med beboere. Offersøen og fodring af karper.
- The Viking village, and in particular the King's Hall. We also loved the walk around the setting. The staff we're extremely knowledgeable and helped to make the experience thoroughly enjoyable and memorable.
- Kongehallen. Smuk smuk musik og smuk stemme fra sangerinde. Vi fik rigtig interessant fortælling om kongehallen og vikingetiden af sangerinde.
- Besøg på husmandsstedet hvor vi blev mødt af en guide som fortalte meget levende om livet i 1850
- Dialog med værkstedet, der farver uld. Fantastisk og engagerende oplevelse.
- Spændende at høre om forsøg og eksperimenter med fx ler
- Ofring ved mosen. Dygtig og engageret præsentation
- Roen, nærvær, tæt på naturen og hinanden
- Bare at gå rundt og opleve området og fornemme stemningen
- Mega hyggelig gåtur rundt om hele stedet og tale med personalet/gæsterne på de forskellige stationer
- Maden og roen i restaurantens have
- Smugkro (far) tinsoldat (søn på 9).
- Bål og snobrød og masser af natur
- At vi, som familie, har været sammen om aktiviteter som fx kværne mel
- At fodre gæs og grise
- Kyssekarperne er altid et hit, men også at kunne nyde sin frokost på toppen af bakken og se ud over det hele var mega dejligt
- Vildsvine fodring

Ledelsesberetning

GÆSTERNES TILFREDSHED (fortsat)

Det var metal detektor området

- Shooting arrows. Fantastic member of staff brilliant with my disabled children
- Bueskydning, grutning, ølsmagning, historiefortælling på stenalderbopladsen, dejlig natur
- Barn 6 år: " at jeg måtte røre ved tingene inde i Kongehallen". Alle de interaktive ting f.eks: bueskydning, snobrødsbagnibg, sejle, hugge flint mm.
- Barnet var meget begejstret for både bådtur og dyre gættelegen ved arkæologisk værksted. De voksne er glade for de gode publikumsforhold og de engagerende aktiviteter.
- Børnene siger: bue og pil, landbohusene, is, fodre Kaper, metaldetektor, lege.
- Mine døtre brugte lang tid med de venlig husbygger i stenalder byen
- At spinde garn med håndten
- Dreje ler og de to fortællere i Kongehallen. De var rigtig spændende at høre på, hun sang fantastisk og de var rigtig god til inkludere alle, børn som voksne.
- Grutte korn, bueskydning arkæologi...
- Learning sword Fighting including Shield wall. The love for Authentic Detail and everything I see.
- We were sailing in the boat, we liked sitting in front of the fire and baking marshmallows, we really love to see the old houses and people dressed in old clothes, how they imitate the old life, they look really authentic and made me feel as if I moved to the times of when HC Andersen was a child :)
- At sejle i bådene. Og I har virkelig de sødeste ansatte!
- De ansatte formidlere. De er engagerede og imødekommende og eminente fortællere. Allesammen!
- At få så meget viden og at prøve de forskellige ting
- Det var dejligt at der var så meget at lære for mit 5 årige barnebarn.
- Det har været de dygtige vikinger, der instruerede i krigskunst. Det var spændende lærerigt og herligt.
- Virkelig godt personale de var yderste engageret.

Gæstesegmentet "familie uden børn" fremhæver også vidt forskelligt ting som dagens bedste oplevelse:

- The whole are so immersive. It has been I very good experience
- The goats and the incredible atmosphere. The staff who built the mesolithic house were especially friendly and interesting. Fantastic that the ticket is valid for a whole season!
- Being allowed to touch everything'
- Dyb faglig information om senere ???alder og vikingetid i forhold til alt i den Store Hald af damen der forevise inde i halden.
- Information and explanations in the king's hall. Explanations at the stoneage settlement by a member of the staff
- The guide in the kingshall and the man at the iceage hunter tent. He was genius!
- The Viking hall (the story teller was excellent) & the archery
- En fantastisk guide (ung kvinde) i kongshallen fortalte mange spændende ting. Og spillede endda på sin lyre
- Autentiske fortællinger fra personalet sammen med oplevelsen af stederne.
- Jeg fik hentet noget brugbar viden.
- At slentre garn og balancere med æg og kongehallen
- Den gula rundan med realistiska detaljer och offermossen
- Gåturen i moseområde, med alle Nattergalene. Det er 2. gang i år vi er på besøg. Sidst var med børnebørnene. Vi holder alle af området og glæder os til broen.
- At se syværksteder og potteriet. Meget spændende at se og lære om, hvordan man gjorde i gamle dage!
- Potteværkstedet og cafe Hvidesøhus
- Den autentiske oplevelse og personalet var meget imødekommende og venlige, mulighed for at prøve en masse.
- Harmonien med naturen.
- Vildsvinepølser og naturoplevelsen.
- Husmands boligen caféen vikingehallen og butikken.

Ledelsesberetning

GÆSTERNES TILFREDSHED (fortsat)

Gæstesegmentet "vennegruppe" er ligeledes alsidig i deres anprisninger:

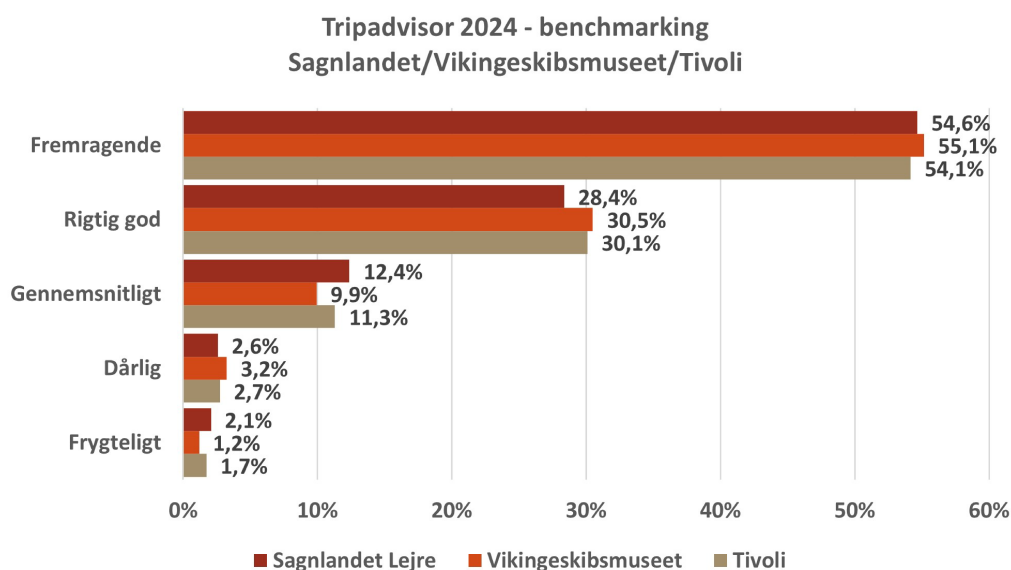
- Kongshallen og de ting vi så og fik fortalt om og de snakke vi fik med folk rundt omkring der arbejdede med noget. Det er også dejligt hvor meget I arbejder med børn. Børn trives her ! Det er også det jeg husker fra min egen barndom. Det var også skønt at det var gratis at parkere.
- Vi fik lov til at snakke med Mia [ed. naturvejlederen], om køerne. Det var mega lærerigt og interessant. Hun er god til at fortælle og dejligt at hun er engageret i hendes fag.
- At lære om vikingetiden og at se hvordan folk levede i de forskellige tider. Jeg kunne også rigtig godt lide at man selv kunne prøve forskellige ting.
- Petting a fish and rowing a boat
- Offerdalen, og generelt bare hele oplevelsen, kommer gerne flere gange om året.
- The Person at the Cash register. He was very Funny and Super friendly :-)
- At smage jeres autentiske vildsvinepølse og personalet der var i fuld skuespil.

Gæster der tilhører segmentet "Jeg kommer alene" er mere enstemmige og fremhæver ikke overraskende dialogen med Sagnlandets formidlere:

- Using the axe to chop wood and talking to the staffmember there as he was telling me all about the site.
- Den gode snak jeg fik med den rare pige ved Landbohusene og ditto med den flinke mand i pottemagerværkstedet.
- En snak med en af jeres dygtige medarbejdere i ærtebølletiden
- Having a chat with the textile workshop team about creating coloured dyes!! The lady I spoke with was very knowledgeable and friendly, and provided a really cool perspective on textile design

Adspurgte oplyser 96,7% af gæsterne, at de gerne vil besøge Sagnlandet Lejre igen, mens endnu flere, 98,8%, anbefaler andre et besøg. Blandt dem der svarer nej til at besøge igen, er størstedelen udlændinge, der formentlig ikke regner med at rejse til Danmark igen.

Sagnlandet Lejre linker desuden til brugerplatformen TripAdvisor via hjemmeside for at anspore gæster til anmeldelser. Anmeldelserne komplementerer Sagnlandets skriftlige gæsteanalyser. Benchmarking af gæstetilfredshed viser, at Sagnlandet ligger på "markedsniveau" sammenlignet med en lokal attraktion som Vikingskibsmuseet og en national og international dansk attraktion som Tivoli

I 2024 bedømmes Sagnlandet Lejre som "Fremragende" af 54,6% af gæsterne (54,6% i 2023), som "Rigtig god" af 28,4% af gæsterne (27,6% i 2023) og som "Gennemsnitlig" af 12,4% af gæsterne (13,0% i 2023).

Ledelsesberetning

GÆSTERNES TILFREDSHED (fortsat)

Som nævnt opfordres lærere og pædagoger også at besvare en tilfredsanalyse efter gennemført undervisningsforløb. Fra og med sæson 2024 blev skolernes hidtidige, trykte evalueringsskema erstattet af et elektronisk aht. lettere besvarelse via lærernes egen smartphone og Sagnlandets efterfølgende dataanalyse. Overgangen fra papir til digital udfyldelse har - modsat publikumsanalyserne - resulteret i en halvering af besvarelser. Fra 2025 sættes der fokus på, at lærere og pædagoger inden afgang får lejlighed til besvarelse. I alt 54 digitale evalueringer er modtaget sammenlignet med 116 i 2023.

I 2024 kan tilfredsheden af lærernes oplevelse med det valgte undervisningsforløb opgøres således: 100,0 % "Tilfreds" eller "Meget tilfreds" med undervisningen, hvoraf 94,2% er "Meget tilfreds". I 2023 var tallene 97,4 % "Tilfreds" eller "Meget tilfreds" hvoraf 80,2% var "Meget tilfreds". Ligeledes vil 100% i 2024 anbefale at benytte et undervisningsforløb til andre kollegaer, mens 99,1% ville gøre dette i 2023. Udover disse rent kvantitative tilkendegivelser, giver lærere og pædagoger også værdifuld kvalitativ feedback i analyserne. Følgende udvalg af citater fra forskellige klassetrin og typer af benyttede undervisningsforløb tegner et godt billede af, hvad pædagoger, lærere og børn fremhæver ved Sagnlandets undervisning og pædagogiske arbejdsform:

Forløbet "Båldalen - et oldtidseksperimentarium":

- Godt og roligt forløb med god tid til alle (Lærer, 3. klasse)
- Vi kom med kort varsel og havde en lidt stram tidsplan, men underviserne var søde til at være fleksible og finde en løsning, så vi kunne få to klasser igennem på samme tid. Undervisningen var praktisk og børnene var meget aktive og skulle kun lytte i kort tid. (Lærer, 4. klasse)
- Det var rigtig fint - og dygtige, gode undervisere med rolig og myndig udstråling. Gode undervisere. Eleverne blev aktiveret - og skulle prøve noget, de ikke bare kendte eller kunne. Anskueliggørelsen af de hverdagsting, eleverne fik mulighed for at prøve på egen krop. (Lærer, 4. klasse)

Forløbet "De første jægere og fiskere i Danmark (3 timer)":

- Virkelig godt! Passende til klassetrin! I børnehøjde (Lærer, 0. klasse)
- Meget dygtige og vidende instruktører. Meget autentisk pga. naturen omkring bostedet, alle ting/effekter og at man var "tæt på naturen" og dermed tro den tidsalder vi var på besøg i. (Lærer, 4. klasse)

Forløbet "En dag i jernalderlandsbyen Lethra (3 timer)":

- At eleverne var aktive. At alle eleverne fik prøvet begge aktiviteter mad/smede (Lærer 3. klasse)
- Dejlige aktiviteter for børnene og god opbygning af dagen. Foringen var lidt langtrukket for nogle af børnene. (Lærer 4. klasse)
- Gode og skønne undervisere. God stemning gode historie. (Lærer 5. klasse)

Forløbet "Vikingerne idræt (1½ time)":

- De to imødekommende vikinger var gode til at fange børnenes opmærksomhed og interesse. Samt aflæse hvor meget børnenes kunne rumme. (Pædagog, børnehave).
- Forløbet "En dag som viking (3 timer)":
- The instructors were calm, organised and knowledgeable. They made safety a priority. The children were engaged and learnt a great deal. (Lærer, international skole, 2. Klasse)
- Underviserne var supergode til at fortælle og sætte igang. Der var masser af aktivitet med i hyggeligt og roligt tempo. (Lærer, 3. klasse)
- Det fungerede rigtig godt at børnene lærte gennem at gøre (lave mad og idrætter). De var i gang hele tiden og kedede sig ikke (Lærer, 4. klasse)
- At børnene er aktive, underviserne er gode, omgivelserne er skønne og autentiske. (Lærer, 6. klasse)
- Bjørnli og Alfin var super gode til eleverne. De var positive og imødekommende. Mange tak til dem! Eleverne blev delt op i to grupper. Undervisernes engagement og entusiasme smittede hurtigt på eleverne. (Lærer 7. klasse)
- Gode og dygtige formidlere. Relevant. At det blev praktisk. (Lærer, 8. klasse)

Ledelsesberetning

GÆSTERNES TILFREDSHED (fortsat)

- Forløbet "Vikingelejrskole 2-5 dage":
- Vores fantastiske instruktører, som tilpasser forløbet til børnehavebørns behov og interesser, er altid imødekommende, nærværende og inspirerende. (Pædagog, børnehave)
- Meget indlevende formidlere, veltilrettelagt program og helt igennem autentisk oplevelse for børnene. Koblingen mellem historiefortællingen og det praktiske. (Lærer 4. klasse)

Forløbet "Husmandsbørn i 1850'erne (3 timer)":

- Autenticitet, oplagte undervisere, meget hands on, udklædning. (Lærer 4. klasse).
- Fantastisk søde undervisere, levende undervisning, eleverne var begejstrede fra start til slut (Lærer 3-4. klasse)
- Veloplagte og velforberedte "husmandskoner", der førte os igennem programmet, som var veldisponeret i forhold til mængden af tid på hver af aktiviteterne. Husmandsstedet som fysisk ramme er et ganske behageligt, hyggeligt og åbent sted at være, og eleverne havde god bevægelsesfrihed til at snakke med dyrene, afprøve forskellige udendørsaktiviteter og i det hele taget mulighed for blot at "være til stede" uden forstyrrelser udefra. Niveauet af det substantive input var godt matchede i forhold til elevernes niveau. De fysiske aktiviteter var en klar succes hos eleverne. Ligeledes kontakten til dyrene. Udklædningen lige efter ankomst er en rigtig god idé, da det slår fast, at vi nu er i en anden tid - det udløste en enorm mængde god energi, sjov og ballade at tage huerne m.m. på. (Lærer 7. klasse).

ORGANISATION & STRATEGIER

Bestyrelsen

Ved årsmødet i marts 2024 blev Kristian Kristiansen, professor Göteborg Universitet; Peter Skak Iversen, fhv. vicedirektør Dong Energy; Dorte Kiilerich, forretningsudvikler og direktør Living Concepts ApS Mogens Jensen, folketingsmedlem og kulturordfører (A) genvalgt for en 2-årig periode fra marts 2024-marts 2026. Bestyrelsen konstituerede sig selv med genvalg af formand Kristian Kristiansen, professor Göteborg Universitet, næstformand Flemming Damgaard Larsen og forretningsudvalgsmedlem Peter Skak Iversen, fhv. vicedirektør Dong Energy.

Strategi for fonds- og forskningsindsatser

På bestyrelsens og ledelsens strategiudviklingsseminar i 2019 er retning for Sagnlandets langsigtede udvikling, efter åbningen af Kongehallen i juni 2020, fastlagt under overskriften:

- VISION: "Sagnlandet Lejre skal udvikle sig til en minidestination med Kongehallen som epi-center". Visionen fungerer som ledestjerne for Sagnlandets indsatser på tværs af afdelinger og enheder samt i eksterne samarbejdsrelationer, turismesamarbejder, markedsførings og branding indsatser.

Sagnlandets fondsstrategi er fastlagt af bestyrelsen i 2021. Fokus er fremme af fem større projekter de kommende år. Realisering af projekterne vurderes i forhold til løbende fundraising muligheder:

- Publikation om Kongehallen og den forskning Sagnlandet har lagt til grund for sin genskabelse af Danmarks største bygning fra oldtiden, kongehallen fra 700-tallet, udgravet ved Gl. Lejre i 2009.
- Dyrenes Sagnland - Dyr i tro & tjeneste. Anlægs- og formidlingsprojekt for fremme af formidling af Sagnlandets dyrehold og landskab i samspil med Sagnlandets forskellige historiske miljøer.
- Væv på vægge- Fortællinger i billedvæv og boligtekstiler. Forsknings- og formidlingsprojekt, der skal vise en Kongehals aristokratiske miljø vha. tekstiler til højsæde, bænke, vægtæpper mv.

Ledelsesberetning

ORGANISATION & STRATEGIER (fortsat)

- Den herligste hal - Farvestrålende fortidsarkitektur. Forsknings- og formidlingsprojekt, der skal vise en Kongehals aristokratiske miljø vha. bemaling af arkitektoniske detaljer ude og inde.
- Høj & Højfolk - Vikingernes verdensopfattelse. Anlægs- og formidlingsprojekt og Kongehalsprojektets "tredje ben" i form af digitalt formidlings- og udstillingsrum i stor "gravhøj", hvor vikingernes religiøse forestillingsverden og nordisk mytologi formidles.

I 2024 er to af fondsstrategiens fem store projekter under realisering, mens et tredje er under forberedelse til fondsansøgning i form af et indledende forprojekt:

Projekt Kongehalspublikation: I forskningsorlov i perioden 1. april 2021-1. april 2022 har Sagnlandet Lejres direktør udarbejdet et omfangsrigt manuskript om Sagnlandet Lejres genskabte Kongehal med titlen "Hallen, Højsædet & Herskerrollen" - Magtens arkitektur i kosmologisk belysning fra B?owulf til V?luspá . Bogen bygger på en bred vifte af kilder: arkæologiske fund, ikonografiske kilder, historiske kilder, islandske sagaer, fornaldersagaer, skjaldekvad, mytologiske kilder, etnografiske kilder og folketro. Publikationen tilvejebringer et samlet overblik over de vigtigste primærkilder, der i kommende år skal danne fagligt grundlag for fortsat udvikling af spændende formidling og undervisning i Sagnlandets royale kongehalsmiljø på grænsen mellem yngre jernalder og vikingetid. I 2024 er arbejdet på færdiggørelse af bogens omfattende illustrationer. Dette arbejde fortsætter i 2025, hvor der ligeledes skal tilvejebringes eksterne midler til bogens publikation.

Projekt Dyrenes Sagnland: Fra ultimo 2021 til ultimo 2022 blev fondsprojektet Dyrenes Sagnland udviklet. Projektet modtog i oktober 2022 en generøs donation på 52,3 mio. kr. fra Annie & Otto Johs. Detflef's Fonde (OJD-fondene). Projektet styrker og udbygger Sagnlandets formidling af sine historiske dyreracer, der fra stenalder til 1800-tal har spillet en vigtig rolle i samfunds- og landskabsudvikling. Det samlede prospekt og byggeprogram omfatter 4 store nye anlægselementer (1. Byggemodning. 2. Vinterstald. 3. Den Vilde Vej, handicapvenlig panoram rute. 4. Det Grønne Hus, udstillingsbygning) suppleret med mindre faciliteter (to rekreative madpakkeoaser til publikum) og ombygninger (værkstedsrenovering). Bygningerne i Dyrenes Sagnland skal desuden drives bæredygtigt vha. jordvarme og solceller. De forskellige elementer i projektet etableres etapevis gennem de kommende år og forventes fuldt realiseret i 2026/2027. Det samlede projekt er udarbejdet i samarbejde med Wohler Arkitekter, der bl.a. har tegnet Louisiana, Kongernes Jelling mv. og med VITA ingeniører som rådgiver på statik. Ligeledes har byggesagsmedarbejdere i Lejre Kommunes afdeling Teknik & Miljø ydet konstruktiv og værdifuld sparring:

I 2024 er følgende elementer gennemført/igangsat.

1. Byggemodning. Fra ultimo 2023 til medio 2024 er der gennemført og afsluttet en omfattende udvidelse af Sagnlandet Lejres kloakering, vandforsyning, el og fibernet, der bl.a. skal brødføde den ny Vinterstald, udstillingsbygning Det Grønne Hus mv. Projektet er afsluttet i godt samarbejde med entreprenører fra Hoffmann A/S, Top Entreprise ApS og VVS-firmaet BadExperten.
2. Vinterstald. En ca. 300m² stor, moderne løsdriftsstald med tilhørende gylletank og møddingsplads er påbegyndt i 2024 og afleveret primo 2025 af entreprenør Vesti-Olsen i et godt samarbejde. Vinterstaldene til gavn for såvel dyrevelfærd som Driftsafdelingens håndtering af dyrehold. Vinterstalden gør det fremadrettet muligt at invitere skoleklasser "bag kulisserne" med Sagnlandets dyrepassere og naturvejleder, hvor børnene kan komme tæt på dyrene og lære om deres adfærd, håndtering mv.
3. Den Vilde Vej. En ca. 330 meter lang kørestolsegn panorama- og oplevelsesrute, der leder gæsterne gennem to store dyrefolde med henholdsvis vildsvin samt får, geder og kreaturer er påbegyndt ultimo 2024. Den Vilde Vej konstrueres som en bred træbro, der slynger sig gennem et naturskønt og kuperet tidsmoræne landskab og visse steder når op i 5-6 meters højde over terræn. Den Vilde Vej begynder ved Dragtværksted og leder med svag stigning ud til Krikkebjerg huse, 1800-tals området, der i dag er vanskeligt tilgængeligt for dårligt gående pga. de store terrænforskelte. Projektet udføres i et godt samarbejde med entreprenørerne Hegnsmontagen ved Kristian Stausholm, Tom Mallings - Alt i træer,

Ledelsesberetning

ORGANISATION & STRATEGIER (fortsat)

Bondeskovgård Savværk, Smededesign, BAYO.s ApS skruefundamenter og Landinspektørfirmaet LE34. Den Vilde Vej forventes indviet til højsæson 2025.

4. Det Grønne Hus. En ny udstillingsbygning på ca. 325 m² med friluftsscene og aktivitetsområder for børnefamilier. Udstillingsbygningen opdeles i to zoner, udstillings- og fordybelseszone, der efter behov kan sammenlægges eller adskilles. Fleksibel zoneopbygning sikrer, at bygningen kan håndtere brugergrupper med forskellige behov samtidigt. F.eks. naturvejlederundervisning, foredrag og møder, samtidig med at udstillingszone er tilgængelig for alle gæster på egen hånd. Det Grønne Hus foreligger i projektforslag, der i 2025 skal viderebearbejdes til myndighedsprojekt for opnåelse af byggetilladelse hvorefter hoved-/udbudsprojekt udarbejdes. Det Grønnes Hus forventes afleveret i 2026/2027 medindvielse i 2027.

Projekt Væv på vægge skal forsyne Kongehallen med boligtekstiler baseret på arkæologiske, ikonografiske og historiske kilder, der understøtter formidlingen af magt og pragt ved en kongelig hal i Norden i 700-tallet. I 2024 er håndværks-, forsknings- og formidlingsmæssige rammer og ambitioner defineret. Et særligt - og unikt - delelement i projektet er en såkaldt vævet billed-remse, der skal pryde langvæg bag kongens højsæde. Billedvævningen skal både demonstrere ypperligt håndværk fra yngre jernalder/vikingetid og gennem billedsiden tilvejebringe et pædagogisk redskab til fortælling af Lejreområdets signatursagn, det episke heltekvad Beowulf (Sangen om Bjovulf). Heltekvadet har rødder i 500-tallet e.Kr. og udspiller sig for størstedelen i Lejre-skjoldungekongen Hrōðgar (Roars) kongehal. Væveteknik af denne type billedtekstil er kendt fra det norske gravfund fra Oseberg fra 834 e.Kr. og betegnes fri gobelinvævning. Det kommende fondsprojekt rummer såvel forskning som innovation mht. fremstilling, idet håndværksmæssig rekonstruktion kombineres med anvendelse af højteknologisk væveteknik i form af avanceret digital væv. Tekstilprojektet spejler dermed Kongehalens eksisterende billedskærerarbejder, der på tilsvarende vis kombinerede traditionelt billedskærerhåndværk med moderne CNC-skæring, der kulminerede i Sagnlandet Lejres modtagelse af den fornemme Snedkerpris 2020. Et af projektets mål er derfor, at udforske muligheden for at fortidens håndværksmæssige kunnen også kan videreføres vha. fremtidens teknologier. Derudover integrer projektet et vigtigt narrativt og didaktisk element, der forholder sig til datidens komprimerede billedsprog og mulige måder hvorpå billeder kan have repræsenteret en visuel mnemoteknik, som den "indviede", f.eks. en skjald kan omsætte i et længere narrativt forløb. Der er med andre ord tale om et innovationsprojekt, hvor Sagnlandets arbejdsmetoder kan tjene som inspirations- og rollemodel for fremtidige kulturarvsprojekter indenfor såvel pædagogisk formidling som faglig forståelse, fremstilling, bevarelse og udbredelse af viden om hvor avanceret fortidens tekstilhåndværk har været gennem dets møde med fremtidens teknologier. I løbet af 2024 har det ikke vist sig muligt at få adgang til at låne eller leje en digital billedvej i Danmark eller Norden. Derfor indgår anskaffelse af en sådan nu i projektet. Der er desuden etableret kontakt til forsker ved Universitetsmuseet, Kulturhistorisk Museum i Oslo om samarbejde. Projektudvikling fortsætter i 2025. Mål er at kunne præsentere endelig ansøgning med udvalgte fonde, til dette store, samlede tekstilprojekt, der skal vise en nordisk Kongehal fra 700-tallets pragtfulde og farverige indretning med kostbare boligtekstiler til såvel højsæder, bænke, sæder og - ikke mindst - vægge.

En ny mulighed for at fremme og forfine Sagnlandet Lejres didaktik og læringsmiljøer viste sig ultimo 2024. Her opslog Liljeborgfonden et Open Call med ansøgningsfrist 1. oktober 2024 og mulighed for at opnå et 3-årigt partnerskabsprojekt. Fondens formål med sit Open Call var at støtte almennyttige eller kulturelle aktiviteter, der kunne udgøre en ramme for gode oplevelser, som alle i Roskilde kunne få adgang til og mulighed for at få glæde af i flere år fremover. Den primære målgruppe for Fonden er alle i Roskildeområdet - også dem, der ikke opsøger tilbuddene af sig selv. Den sekundære målgruppe er alle børn og unge i Roskilde-området, som forventes at nyde godt af aktiviteterne. Fonden efterlyste i den sammenhæng kvalificerede ansøgninger fra veletablerede organisationer, foreninger, offentlige institutioner, private virksomheder med almennyttigt sigte fra Roskilde-området for indgåelse af samarbejde med 1 eller 2 kulturaktører. Sagnlandet Lejre deltog i ansøgningsfeltet med:

"Projekt fortidsoplevelser for ALLE". Denne titel var navnet på det pitch på 400 ord som Sagnlandet Lejre i første omgang skulle udarbejde til Liljeborgfonden for at nå frem til næste fase, mundtlig præsentation og senere egentlig, uddybet ansøgning. Projektet sætter fokus på gode oplevelser i overensstemmelse med fondens strategiske indsatsområder og målgrupper, herunder ikke mindst et lærings- og vidensdelingsaspekt. Efter flere dialogmøder, herunder mundtlig præsentation, blev Sagnlandet Lejre opfordret til at fremsende en endelig ansøgning primo november 2024. Den 19. december 2024 modtog Sagnlandet Lejre et glædeligt

Ledelsesberetning

ORGANISATION & STRATEGIER (fortsat)

tilsagn om at fondens bestyrelse havde besluttet at indgå en 3-årig partnerskabsaftale med Sagnlandet Lejre ledsaget af en flot bevilling på 4 mio. kr. Projektets indhold skaber flere synergier til Sagnlandet Lejres fondsstrategi ovenfor og udfoldes i årsberetning 2025, da bevilling pt. ikke er offentliggjort. Det sker i samråd med Liljeborgfonden i løbet af foråret 2025, der her skal takkes hjerteligt for opbakningen til Sagnlandets pædagogiske arbejde. Sagnlandet Lejres Forskningsstrategi følger fondsstrategien, men lægger derudover vægt på løbende udvikling og prioritering af Sagnlandets eksisterende styrkepositioner inden for keramik- og tekstilteknologi samt formidlingsdidaktik og læring jf Liljeborgfonds projektet ovenfor. Disse styrkepositioner kommer bl.a. til udtryk i følgende eksterne samarbejder og rekvirerede opgaver gennem 2023 og 2024, der nu fortsætter og videreudvikles i 2025.

Sagnlandet Lejres Dragtværksted udførte i 2023 en ny rekonstruktion af Danmarks mest berømte gravfund fra bronzealderen, Egtved-pigen på bestilling af Nationalmuseet. På baggrund af de seneste videnskabelige analyser af gravens tekstiler er den unge kvindes skørt og bluse rekonstrueret. Det samme er gravens 2x2,6 m store, vævede uldtæppe, der aldrig tidligere er rekonstrueret. Rekonstruktion af dragt og tæppe er leveret til Nationalmuseet i 2024. Dette rekonstruktionsprojekt førte ultimo 2024 til en lignende rekvireret rekonstruktionsopgave fra Vejle Museum fra hvis område Egtvedpigen stammer. Rekonstruktionsprojektet udføres i 2025.

Sagnlandet Lejres Potteri indledte i 2023 et samarbejde med Ph.d.-studerende Adam Cordes, Aarhus Universitet, afdeling for Afgrødegenetik og Bioteknologi supporteret af associate professor Kim Hebelstrup sammesteds, samt Nationalmuseet, afdeling for Miljøarkæologi og Materialeforskning ved museumsinspektør og arkæobotaniker Peter Steen Henriksen om rekonstruktion af forskellige lerkar fra Tragtbægerkultur i yngre stenalder. Karrene blev i 2024 brugt til eksperimentalarkæologiske forsøg med ølbrygning i Sagnlandet Lejre, idet et af projektets hypoteser er, at de tidlige agerbrugskulturer kan have maltet korn og brygget øl. Øllet kan derfor være en del af "den neolitiske pakke", som et sekundært fødevarerprodukt og et af de nye elementer, som bønderne bringer med sig til det sydsandinaviske område. Det gode samarbejde med Kim Hebelstrup, Aarhus Universitet, afdeling for Afgrødegenetik og Bioteknologi har givet anledning til nærmere afsøgning af muligheder for fremtidigt fælles fondsansøgningsarbejde. I et sådant samarbejde skal fokus være på at formidle/skabe forståelse om menneskets samspil med natur i forhold til det fødegrundlag, der i dag danner fundament for brødfødning af verdens befolkning. Afsøgning af samarbejds- og fondsmuligheder fortsætter i 2025.

Forbedret handicapadgang til Sagnlandet Lejres historiske værksteder

Sagnlandet Lejres støtteforening Sagnlandet Lejres Venner, der har 623 medlemmer (2024-tal) donerede i 2023 en smuk, kørestolsvenlig flisebelægning foran og bagved Sagnlandets indgangsbygning til gavn for gangbesværede og børnefamilier med klap- og barnevogne. Tilgængelighedsprojektet blev realiseret gennem et godt samarbejde mellem kørestolsbrugere og medlem af foreningen Sagnlandet Lejres Venner, Vibeke Sørensen, Venneforeningens bestyrelse og Sagnlandet Lejres Driftsafdeling. Samarbejdet med Venneforening og Vibeke Sørensen har i 2024 resulteret i endnu en tilgængelighedsforbedring. I sommeren 2024 sponserede Gitte Hansen ApS en godkendt, transportabel glasfiberrampe, der både kan håndtere klassiske kørestole og moderne, motoriserede kørestole. Den sikrer nu, at kørestolsbrugere kan komme ind over de høje granittrappetrin i de to gamle bindingsværkshuse, der rummer Sagnlandet Lejres Dragtværksted og Potteri. Begge åbne, arbejdende værksteder ligger på Sagnlandets "blå rute", der som sådan er farbar for kørestole. Det er derfor glædeligt, at besøg i de to værksteder på ruten nu også er muligt for kørestolsbrugere. En stor tak skal her lyde til Gitte Hansen ApS for sponsorater samt for Venneforeningens og Vibeke Sørensens engagement i samme anledning.

MARKEDSFØRING OG KOMMUNIKATION

Sagnlandet Lejres Kommunikations- & Salgsafdeling skaber løbende opmærksomhed om sit alsidige virke. Sagnlandet skaber dermed positiv opmærksomhed om Lejre Kommune og Region Sjælland som rekreativt udflugtsmål, idet Sagnlandets aktiviteter og spændende historiske miljøer appellerer bredt til kulturturister, børnefamilier, skoler og institutioner, der ønsker at kombinere leg og læring med aktive natur- og kulturoplevelser. Kommunikations- & Salgsafdelingens aktive PR-indsats fokuserer særligt på synlighed via sociale medier og digitale platforme. Dertil kommer samarbejde med diverse medieaktører på ad hoc basis. De omfatter f.eks. filmselskaber, public service-medier, kommercielle medier, danske og udenlandske

Ledelsesberetning

ORGANISATION & STRATEGIER (fortsat)

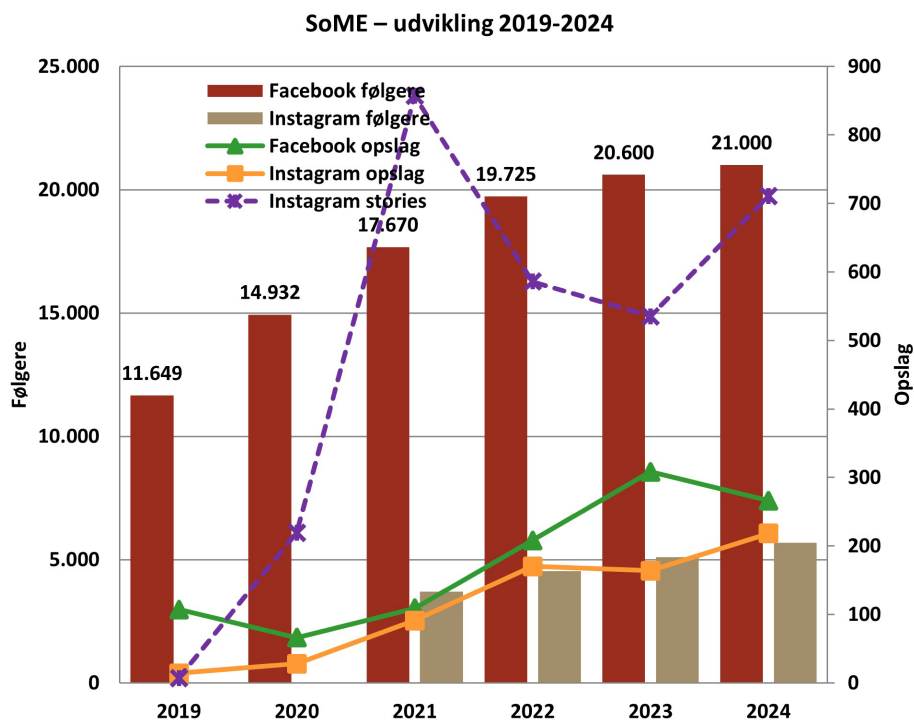
freelance rejsejournalister m.fl. Afhængigt af medie- og målgruppe vinkler og skriver Sagnlandet sine egne historier forskelligt for at nå så stor en del af Danmarks befolkning som muligt. Målet er at styrke befolkningens interesse for kulturhistorie i almindelighed og kendskabet til Sagnlandet Lejres kulturhistoriske arbejde og aktiviteter i særdeleshed. Det skal sikre, at Sagnlandet er "top of mind", når familier og turister skal vælge mellem dagens mange eksisterende kultur- og oplevelsestilbud.

Digital PR via www.sagnlandet.dk

I 2024 har i alt 94.183.00 unikke brugere besøgt www.sagnlandet.dk. I 2023 var tallet 106.000 unikke brugere. Data til måling af hjemmesidetrafik påvirkes af ny lovgivning på området, der regulerer - og dermed påvirker - mulighed for præcis registrering af trafik. Sagnlandet fokuserer til stadighed på at optimere hjemmesiden i takt med løbende lovregulering og udvikling inden for søgemaskinernes søgealgoritmer.

Digital PR via SOME

I 2024 har Sagnlandet Lejres Kommunikations- & Salgsafdeling produceret og uploadet følgende på Sagnlandets Sociale Medier

- Facebook: 266 opslag og 5 events og coverbilleder.
- Instagram: 218 posts og 711 stories (Udvalgte stories krydspostes på Facebook).

Grundet det øgede fokus på Sagnlandets SoMe platforme har Sagnlandet Lejres:

- Facebookprofil har opnået 21.190 følgere sammenlignet med 20.600 i 2023. En vækst på +2,9%.
- Instagramprofil har opnået 5.886 følgere sammenlignet med 5.100 i 2023. En vækst på +15,4 %.

Presseindsats og særlige mediesamarbejder

2024 har Sagnlandet Lejre:

- Skrevet 7 pressemeddelelser målrettet særligt udvalgte medier, som herefter har produceret redaktionelle historier. Bl.a. om direktørens 60-års fødselsdag, donation af handicapramper, nye koncert arrangementer (Opera og rytmisk musik) ved og i Kongehallen, nye "videnssaloner" med foredrag og dialog med eksterne oplægsholdere og forskere mv.
- Haft et mediesamarbejde indledt i 2023 med produktionsselskabet Strictly om en global

Ledelsesberetning

ORGANISATION & STRATEGIER (fortsat)

markedsføringskampagne for et internationalt sportshold. Samarbejdet har været underlagt en NDA (Non-Disclosure Agreement) frem til kampagnens publicering globalt medio 2024, hvor det blev afsløret at samarbejdspartner og sportshold var Red Bulls Formel 1 hold. Red Bull Racings Scandirun (Scandinavian run) kampagne med filmklip og info om Sagnlandet Lejre har opnået stor international rækkevidde. Udover at markedsføre Red Bull og dets Formel 1 hold, sætter kampagnen fokus på hvad folk i Danmark og Norge ville vise frem ved deres lande, hvis de havde 24 timer og en Formel 1 bil til at gøre det. Og her er "vikingetiden" ikke til at komme uden om som verdenskendt nordisk kulturarv. Hovedvideoen kan findes på Oracle Red Bull Racings Youtube kanal: www.youtube.com/watch?v=nyB1VA2Ci74 og Sagnlandet Lejres Kongehal mv. eksponeres bl.a. her: www.redbull.com/dk-da/scandi-trip-vikingetiden. Videoen har pt. haft over 333.000 visninger alene på YouTube. Hertil kommer YouTube shorts (68.000 visninger), Facebook, Instagram og TikTok, hvis tal formentlig er endnu større. (Det er ikke muligt at se visningstal for andre virksomheders konti, men Red Bull har på Facebook 11.000.000 millioner følgere sammenlignet med Sagnlandets godt 21.190! Vores deling af videoen (delinger vil altid have mindre rækkevidde end det originalt postede indhold) på Facebook til nu har haft over 6.500 visninger. Ganges dette det op - uden at justere for at delt indholds mindre rækkevidde, svarer det til ca. 3.399.000 millioner visninger!

Turismesamarbejder

En vigtig turismefremme indsats er Sagnlandet Lejres faste samarbejde med destinationsselskabet VisitFjordlandet og områdets øvrige turismeaktører. I 2024 har det bl.a. eksponeret Sagnlandet Lejre og Kongehallen i et stort annonceindstik 22/6 i Politiken om området (Lejre-Roskilde-Frederikssund) som attraktivt feriemål (Pol_Indstik-2024_Endelig-version_web-1.pdf). I 2024 har VisitFjordlandet bl.a. også lavet et nyt initiativ i form af en stor outdoor kampagne på digitale "plakatstandere" i København, der har sat fokus på attraktionerne i VisitFjordlandets område og den korte afstand til København. Her har billeder af Kongehallen bl.a. kunnet ses på de digitale reklamesøjler på Strøget i København i sommerferien. Kampagnens hovedformål var at trække internationale turister ud af Region Hovedstaden til de gode oplevelser der findes i Lere-Roskilde-Frederikssund, heriblandt Sagnlandet.

I 2024 er Sagnlandet Lejres samarbejde med VisitFjordlandet om Sagnlandet Lejre som destinationens case for VisitData startet op (www.visitdata.dk/visitdata/platformen). Det er tale om et nyt digitalt dashboard, der skal sætte aktører i turismebranchen i stand at arbejde kvalificeret med forskellige typer af statistiske data. F.eks. vejrdato, teledato, forbrugsdata, data for overnatninger, benchmark data fra andre attraktioner, mv. Målet er at man som attraktion løbende kan tilpasse sig bedst muligt til nationale såvel som internationale gæsters behov, interesse og antal. Det er VisitDenmark, der står bag det samlede digitale projekt, hvor attraktionsdelen endnu ikke er oppe at køre af tekniske årsager.

Minister for byer og landdistrikter på besøg i Danmarks største vikingehal

Den 25. november 2024 aflagde minister for byer og landdistrikter, Morten Dahlin (V), besøg i Sagnlandet Lejres Kongehal. Ved mødet deltog bl.a. Lejre borgmester og medlem af Sagnlandet Lejres bestyrelse Tina Mandrup (V) og direktør for VisitFjordlandet Thomas Mahler. Anledningen til besøget i Sagnlandets unikke vikingehal var ministerens promovering af regeringens nye pulje på 125 mio. kr. til produktionsrabat når filmproducenter vælger at optage deres film i Danmark og ikke i udlandet. Regeringens indførelse af produktionsrabat skal bringe Danmark på højde med flertallet af EU-lande, der tilbyder produktionsrabat. Ministeren udtalte bl.a. i den forbindelse at: "Står det til regeringen og minister for byer og landdistrikter, Morten Dahlin skal den næste store film eller tv-serie om vikinger optages i Sagnlandet Lejre. Sagnlandets historiske omgivelser og imponerende Kongehal vil være et oplagt valg. ... Film og tv-produktioner er med til at vise Danmark frem i udlandet, så vi i endnu højere grad kan tiltrække turisme og indtægter til hele landet. Derfor er det en enorm god nyhed for både dansk film og tv-produktion og turisme, at vi nu kan

indføre en rabat på produktioner optaget i Danmark ..." ((13) Post | Feed | LinkedIn).

I oktober 2024 havde regeringen desuden barslet med sin nye nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme "Veje til bæredygtig turismevækst". I den fremhæver regeringen ligeledes turismens store betydning: "... for borgere og lokalsamfund i mange dele af landet, og turismen genererer både lokal omsætning og beskæftigelse til gavn for de pågældende områder." Ligeledes fremhæver strategien specifikt at: "Der er fortsat potentiale for at styrke de danske turismeprodukter, så den internationale efterspørgsel

Ledelsesberetning

ORGANISATION & STRATEGIER (fortsat)

fastholdes. Dette gælder især inden for outdoorturismen og kulturturismen, der skal udvikles, så der sker et løft i kvalitet og tilgængelighed for flere målgrupper hele året. Samtidig skal Danmark tiltrække flere store kongresser inden for erhvervslivets styrkepositioner, og mødeturismens produkter skal udvikles, så de danske turismevirksomheder på tværs af landet kan imødekomme den stigende efterspørgsel efter unikke mødeprodukter.” (Kilde: Veje til bæredygtig turismevekst, www.blkm.dk/fileadmin/share/nyheder/Turismestrategi_Veje_til_baeredygtig_turismevekst.pdf).

Sagnlandets direktør påskønnede ved mødet såvel regeringens pulje til produktionsrabat og strategi for turisme. For Sagnlandet Lejre tilbyder netop såvel outdoor som kulturturismeaktiviteter og fungerer som et unikt mødested for erhvervslivet og konferencer. Direktøren gjorde derfor ministeren opmærksom på, at statens årlige nedskæringer af Sagnlandets og Danmarks øvrige 14 Videnspædagogiske Aktivitets Centre (VPAC'er) til drift lige siden 2013 i form af 2% omprioriteringsbidrag gør det vanskeligt for et VPAC som Sagnlandet Lejre fortsat at tilbyde og udvikle de rammer og aktiviteter, som regeringens to strategier fremhæver som vigtige som potentiale for fortsat turismeudvikling. Bedre rammevilkår - som for museerne - i form af stop for fortsatte offentlige nedskæringer af VPAC'ernes driftstilskud vil være en win-win situation for Danmark, der kan genere øget turismeomsætning til gavn for samtlige led i hele branchens værdikæde. For Sagnlandet Lejre vil naturligvis gerne - forudsat at politisk fastsatte rammevilkår gør det muligt - at gøre sit for at understøtte regeringens strategier for udvikling af landdistrikter og bæredygtig vækst i dansk turisme.

At Sagnlandet Lejre opleves som en unik kulturattraktion, der formidler vigtig dansk kulturarv i form af fortællingen om ”Lejre som Kongerigets vugge” blev i 2024 understreget af, at Hendes Majestæt Dronning Margrethe II efter sin abdicering valgte at fastholde Sagnlandet Lejre som protektion.

Hendes Majestæt Dronning Margrethe II fortsat protektor for Sagnlandet Lejre

Nytårsaften 31/12 2023 fik de fleste danske nok champagnen galt i halsen, da Hendes Majestæt Dronning Margrethe II kundgjorde, at hun abdicerede. Da Sagnlandet Lejre har haft Hendes Majestæt som en vigtig, vidende og engageret protektor siden 2003, var det nervepirrende, om Dronningen ville fastholde sin protektion, da alle kongelige protektioner var sat i bero som følge af tronskiftet. Heldigvis kom hoffet 30. maj med den overordentlig glædelige nyhed, at Dronningen havde valgt at fastholde 20 af sine hidtil omtrent 120 protektioner, og at Sagnlandet Lejre var blandt de 20 Hendes Majestæt ønskede at fastholde. Der skal her lyde en varm tak til Hendes Majestæt Dronning Margrethe for sit fortsatte engagement, der kaster glans over Sagnlandet Lejres arbejde. I Sagnlandet ser vi frem til at kunne invitere vores protektor på nye besøg, faglige dialoger og spændende indvielser i de kommende år.

FONDEN

Ledelsesberetning

ÅRSRESULTAT 2024

Sagnlandet Lejres nettoomsætning udgør i 2024 i alt 26,1 mio. kr. sammenlignet med 26,3 mio. kr. i 2023. Omtrent 4.500 færre gæster end budgetteret (se afs. BESØGSTAL) giver et underskud på almindelig drift på -460.000 kr. Hertil kommer træk på reserve til særlige vedligeholdelsesopgaver på -412.000 kr. til implementering af nyt økonomi- og kassesystem i Administration og Butik pga. ny bogføringslovs krav om digitale bilag pr. 1. januar 2025. Dertil afskrivninger samt kapitalandele i dattervirksomheder hvilket tilsammen resulterer i et samlet årsresultat på -1.256.752 kr.

RESULTATOPGØRELSE 1. JANUAR-31. DECEMBER	2024 (kr.)	2023 (kr.)
Undervisningsministeriet (driftstilskud)	5.813.000	5.407.000
Lejre Kommune (driftstilskud)	2.158.894	2.297.385
Diverse offentlige tilskud	42.438	92.470
Entreindtægter	8.183.426	8.173.856
Varesalg, butik og kiosk	4.259.306	4.647.108
Øvrige indtægter	3.126.873	3.167.765
Periodisering donationer (Velkomstcenter 2009, Hvidesøhus 2019, Sagnkongernes Verden 2021)	2.524.728	2.523.198
NETTOOMSÆTNING	26.108.665	26.308.782
Andre driftsindtægter (Omsætning indkøbscentral – byggeri Sagnkongernes Verden, lønrefusioner)	953.077	1.191.411
Vareforbrug	-2.533.897	2.939.769
Eksterne omkostninger salgs-, ejendoms-, auto- og administrationsomkostninger)	-4.944.003	-4.260.695
BRUTTORESULTAT	19.583.842	20.299.729
Personaleomkostninger	-18.659.619	-17.857.291
Af- og nedskrivninger	-1.330.241	-1.329.363
Andre driftsomkostninger (omkostninger vedrørende byggeri Sagnkongernes Verden)	0	-299.952
DRIFTSRESULTAT	-406.018	813.123
Indtægter af kapitalandele	-856.864	-841.443
Andre finansielle indtægter	135.972	0
Andre finansielle omkostninger	-129.842	-92.463
ÅRETS RESULTAT	-1.256.752	-120.783
FORSLAG TIL RESULTATDISPONERING		
Henlæggelser til reserve til særlige vedligeholdelsesopgaver ¹⁾		0
Overført resultat	-1.256.752	-120.783
I ALT	-1.256.752	-120.783

1) Sagnlandets mange historiske miljøer er særdeles vedligeholdelseskrevende. Hensatte midler gør det muligt at gennemføre større, samlede renoveringer af bygninger og landskabsinstallationer og andre påkrævede fornyelser.

Ledelsesberetning

SAMFUNDSREGNSKAB

I tilknytning til det ordinære årsregnskab udarbejder Sagnlandet Lejre hvert år et samfundsregnskab. Samfundsregnskabet illustrerer, hvordan Sagnlandets tilstedeværelse og aktiviteter har positiv indflydelse på den økonomiske omsætning i samfundet uden for Sagnlandet. En vurdering af Sagnlandets samfundsmæssige betydning anskueliggør vi gennem den såkaldte ABS-analyse. ABS står for Attraktionernes Betydning for Samfundet. Analysen har til formål at vurdere og kvantificere attraktioners:

- Direkte økonomiske afledte effekt overfor det offentlige i form af skatter og afgifter.
- Indkøb fordelt på lokalområde, region, Danmark og internationalt.
- Bidrag til arbejdspladser og omsætning i lokalområdet.

ABS-analysen er udviklet af revisionsfirmaet KPMG i regi af Danmarks hidtil største kompetenceudviklingsprojekt for attraktioner, ODA-projektet (Oplevelsesudvikling i Danske Attraktioner) finansieret af Arbejdsmarkedets Feriefond.

ABS-analysen integrerer de officielt anerkendte beregningsmodeller TØBBE (Turismens Økonomiske Betydning for Samfundet udviklet af VisitDenmark) og LINE (model for den økonomiske aktivitet i danske kommuner udviklet af AKF (Anvendt Kommunal Forskning)).

ABS-analysen anvender f.eks. oplysninger om døgnforbrug for endagsturister fordelt på regionsniveau og nationalitet baseret på VisitDenmarks analyser af danske og udenlandske turisters forbrug. Disse nationale statistiske oplysninger kombineres med attraktionens egne publikumsanalyser og regnskabstal.

SAGNLANDETS afledte økonomiske bidrag til omsætning i samfundet

Sagnlandets direkte, økonomiske udveksling med samfundet viser, at nettobidrag fra samfundet til Sagnlandet i 2024 er på 3.222.132 kr. (I 2023 var samfundets nettobidrag på 2.473.862 kr.)

Samfundets samlede økonomiske nettobidrag til Sagnlandet er således 4.749.762 kr. mindre end de samlede driftstilskud på 7.971.894 kr., som Sagnlandet Lejre i 2024 modtog i ordinært driftstilskud fra stat og kommune til sit almennyttige virke

SAGNLANDET LEJRES direkte økonomiske udveksling med samfundet 2024			
BETALT TIL SAMFUNDET		MODTAGET FRA SAMFUNDET	
A-skat, AM-bidrag	5.519.491 kr.	Offentlige, ordinære driftstilskud	7.971.894 kr.
ATP	4.455 kr.	Købsmoms, netto	1.899.831 kr.
Salgsmoms	1.592.824 kr.	Refusion, fleksjob mv.	953.076 kr.
Energiafgifter netto	361.560 kr.	Refusion, sygedagpenge, barsel mv.	
Fleksjobbidrag Stat	103.253 kr.	Refusion, energiafgifter	132.394 kr.
AUD, FIB, Barselsfond mv.	195.919 kr.	Div. Offentlige tilskud	42.438 kr.
I ALT BETALT DIREKTE TILBAGE TIL SAMFUNDET	7.777.501 kr.	I ALT DIREKTE BETALING FRA SAMFUNDET	10.999.633 kr.
NETTOBIDRAG FRA DET OFFENTLIGE		3.222.132 kr.	

Målt på regnskabstal har Sagnlandet i 2024 således returneret ca. 59,6 % (4,7 mio. kr.) af sit ordinære offentlige driftstilskud direkte tilbage til samfundet i kroner og øre.

Ledelsesberetning

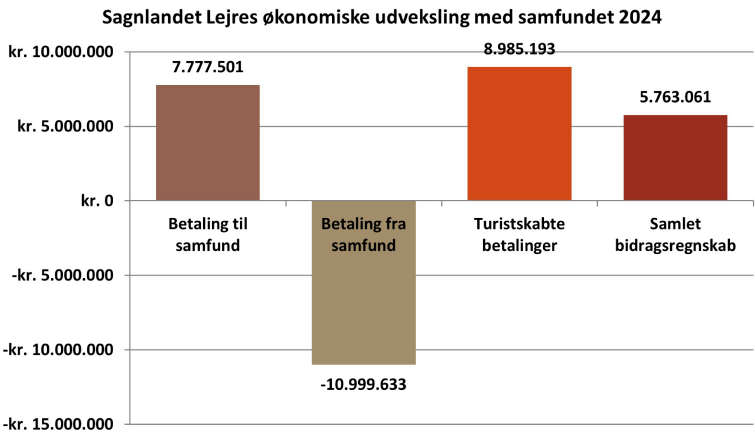
SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

SAGNLANDETS afledte økonomiske bidrag til omsætning i samfundet

Udover at Sagnlandet sender ca. 59,6 % af sine offentlige driftstilskud direkte tilbage til samfundet, sikrer Sagnlandets virksomhed og mange besøgende, at andre aktører uden for Sagnlandet kan bidrage positivt til samfundsøkonomien.

SAGNLANDET LEJRES afledte økonomiske bidrag til omsætning i samfundet 2024		
Antal besøgende i alt	71.322	
Hvoraf	58.349	kommer til området pga. SAGNLANDET LEJRE
Hvoraf	10.377	besøger området pga. Sagnlandet og andre oplevelser
Hvoraf	2.596	besøger området eller bor i området og besøger derfor Sagnlandet i anden forbindelse
I alt udgør	52.493	af det samlede besøgstal endagsturister
Disse endagsturister skaber en omsætning i samfundet for i alt kr.	23.112.380 kr.	
Af samlet antal besøgende vælger	2.560	at overnatte i området (ca. 15 km's radius)
De overnattende gæster skaber en omsætning i samfundet på kr.	2.559.600 kr.	
Samlet skaber alle de besøgende en omsætning i samfundet på kr.	25.671.980 kr.	udover den omsætning som lægges direkte i SAGNLANDET LEJRE
Heraf udgør kr.	12.835.990 kr.	omsætning i området
SAGNLANDET LEJRE skaber gennem den afledte omsætning	33	arbejdspladser i samfundet udover Sagnlandets egne arbejdspladser
Disse 33 arbejdspladser bidrager med	8.985.193 kr.	til de offentlige kasser i form af moms, A-skat, ATP og lign.
SAGNLANDET LEJRES samlede bidragsregnskab til samfundet er	5.763.061 kr.	Samlet set bidrager Sagnlandet positivt til samfundet alene målt på økonomiske parametre.

Sagnlandets afledte økonomiske bidrag til omsætning i samfundet beregnes ud fra ABS-modellen. Det sker vha. VisitDenmarks seneste økonomiske nøgletal for forskellige turisttypers døgnforbrug (Kyst/Naturturisters døgnforbrug 2022) og sammensætningen af Sagnlandets 71.322 besøg i 2024 opgjort vha. gæsteanalyser.

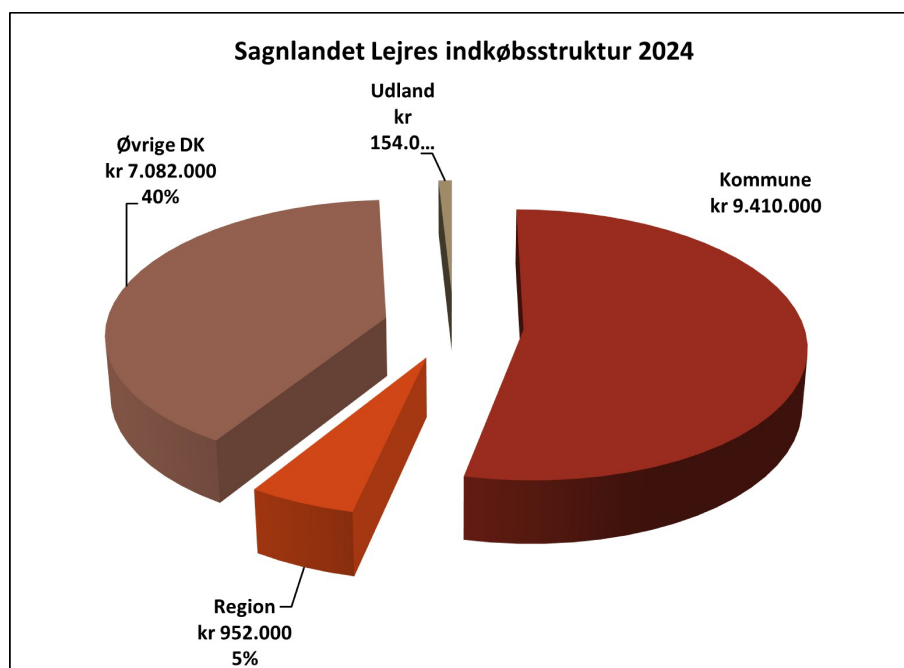
Samlet set skaber Sagnlandets virksomhed et afledt bidrag til samfundet på 8.985.193 kr. i turistskabte betalinger gennem jobskabelse ud over Sagnlandets egne arbejdspladser. Når samfundets nettobidrag på 3.222.132 kr. fratrækkes de turistskabte betalinger, har Sagnlandets virksomhed i 2024 givet et positivt nettobidrag til samfundet på i alt 5.763.061 kr. (I 2023 var Sagnlandets nettobidrag 7.211.183 kr.).

Ledelsesberetning

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

SAGNLANDET LEJRES indkøbsstruktur

Sagnlandet anvendte i 2024 i alt 17.598.000 kr. ekskl. moms i køb af varer og tjenesteydelser. (I 2023 var beløbet på i alt 7.005.000 kr. ex. moms). Den store vækst (+151,2%) i køb af vare og tjenesteydelser skyldes, at Sagnlandet Lejre i 2024 har iværksat nye, store udviklingsprojekter finansieret af private fonde (se afs. Strategi for fonds- og forskningsindsatser, projekt Dyrenes Sagnland)

Fordeling på Kommune, Region, Øvrige Danmark og Udland viser Sagnlandets bidrag til omsætning i erhvervslivet fordelt på geografi.

I 2024 har Sagnlandet lagt betalinger for 9.410.000 kr. alene i Lejre Kommune til gavn for det lokale erhvervsliv (en vækst på +800%). Vi forventer, at det tal øges i 2025 i takt med realiseringen af Sagnlandet Lejres aktuelle store fondsfinansierede projekt Dyrenes Sagnland, i årene 2024-2026/27. I 2023 var beløbet Sagnlandet erlagde i Lejre 1,2 mio. kr., i 2022 var det 1,0 mio. kr., i 2021 var det 1,4 mio. kr., i 2020 var det 2,4 mio. kr., i 2019 var det 11,9 mio. kr., i 2018 var det 3,1 mio. kr., i 2017 var det 3,3 mio. kr., i 2016 var det 3,4 mio. kr. Tilbage i 2015, før Sagnlandet Lejre iværksatte sine store udbygningsarbejder projekt Sagnkongernes Verden (årene 2016-2020) og projekt Historisk Spisehus og aktivitetsområde (2018-2019), var tallet 0,8 mio. kr.

Konklusion om SAGNLANDET LEJRES betydning i samfundet

ABS-analysen viser, at Sagnlandets samlede virksomhed i 2024 skaber en økonomisk merværdi for samfundet på godt 5,7 mio. kr. alene anskuet ud fra en markedsøkonomisk synsvinkel.

Vi er stolte over at, at økonomisk værdiskabelse også er mulig for en almennyttig institution som Sagnlandet Lejre. Det viser, at brug af offentlige midler fra stat og kommune til driftsstøtte for Sagnlandet Lejres kulturhistoriske arbejde ikke skal opfattes som udgifter men derimod som en investering, der generer et øget samfundsøkonomisk afkast.

Hertil kommer den allervigtigste, men ikke økonomisk kvantificerbare værdi, der er formålet med Sagnlandets almennyttige arbejde: At skabe og formidle kulturhistorisk viden til samfundets borgere gennem almen folkeoplysning og undervisning. Det er en vigtig indsats, hvor Sagnlandet bidrager til at skabe sammenhængskraft, viden og forståelse hos børn og voksne om vores historiske rødder i et alment dannelsesprojekt. Et dannelsesprojekt der viser, at vi som mennesker er både historieskabte og historieskabende og derfor har ansvar for de handlinger og valg, vi træffer i nutiden med konsekvens for

Ledelsesberetning

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat) fremtiden.

Anerkendelsen af vores almennyttige og folkeoplysende dimension kommer til udtryk gennem godkendelser, evalueringer og anden opbakning til vores virke:

- Sagnlandet Lejre er klassificeret som et videnspædagogisk aktivitetscenter af Undervisningsministeriet, der støtter med driftstilskud. Et videnspædagogisk aktivitetscenter står for en alternativ og supplerende formidling af vanskeligt tilgængelige fænomener og bygger sin vidensformidling på publikums aktive deltagelse. Målet er at børn og voksne får viden og indsigt i natur, historie og videnskab gennem lærerige, praktisk orienterede og udfordrende aktiviteter for alle sanser.
- Sagnlandet Lejre er i 2008 udvalgt af Kulturstyrelsen som én af "200 særligt udvalgte seværdigheder af national interesse". Disse seværdigheder symboliseres ved et brunt Johanneskors på vejviserskilte ved landevejene for at gøre opmærksom på, at her ligger en national seværdighed, der er en omvej værd.
- Sagnlandet Lejre er godkendt af SKAT som alment velgørende/-almennyttig institution efter ligningslovens § 8A. Det gør det muligt for givere at fratrække gavebeløb i deres skattepligtige indkomst.
- Hendes Majestæt Dronningen har siden 2003 accepteret at være Sagnlandet Lejres protektor.
- Sagnlandet Lejre ligger centralt i Sjællands første nationalpark, Skjoldungernes Land, udpeget af miljøminister og folketing i 2015.
- Sagnlandet Lejre modtog i 2020 Amalienborg-medaljen og Amalienborg-prisen i påskønnelse af genskabelsen og formidlingen af Kongehallen samt Sagnlandets øvrige formidling fra jægerstenalder til 1800-tal.
- Sagnlandet Lejre modtog i 2020 Snedkerprisen som innovativ bygherre, der med Kongehallen har vist et prisværdigt eksempel på udøvelse af snedkerhåndværket, der er teknologisk innovativt og præget af stor respekt for håndværkstraditioner.

Ledelsesberetning

TAK TIL BIDRAGSYDERE M.FL.

Sagnlandet Lejres årsberetning 2024 skal afrundes med en varm tak til mine engagerede og kreative medarbejdere, frivillige fra Sagnlandets Venner, Sagnlandets ulønnede bestyrelse samt vores mange netværks- og projektpartnere for godt samarbejde og indsatser i årets løb.

Afslutningsvist en varm tak til fonde, puljer, offentlige institutioner, sponsorer og andre, der praktisk og/eller økonomisk har bakket op om Sagnlandets virke i 2024.

For offentlige driftstilskud til Sagnlandets Lejres ordinære drift takkes:

Undervisningsministeriet og Lejre Kommune.

For praktisk bistand, projekt- og kompetenceudvikling, partnerskabsaftaler, økonomisk støtte/tilsagn om støtte til udviklingsprojekter og særlige aktiviteter takkes:

Annie & Otto Johs. Detlefs' Fonde (Projekt Dyrenes Sagnland), Liljeborgfonden (Projekt Fortidsoplevelser for ALLE), Lejre Kommune og Roskilde Kommune (Skoleaftale 2023-2024), Sagnlandets Venner i Lejre (frivillig hjælp og forbedret handicapadgang).

For sponsorater til støtte for Sagnlandets almennyttige formål takkes:

Medlemmerne af Sagnlandet Lejres Erhvervsklub (BDO - Statsautoriseret revisionsaktieselskab, København; BDO - Statsautoriseret revisionsaktieselskab, Roskilde; Beierholm Revision, Himmelev; Bondeskovgård Savværk; Dansk Drone Kompagni; Danske Bank, Roskilde Afd.; Danheim Music; Emil Nielsens Smedeværksted A/S; Elgaard Architecture; Gundested Campinghaver; Hegsmontagen; Hoffmann, A/S; Honestus & Partnere; Julius Nielsen & Søn A/S; Kirkebjerggaard Landskabspleje; KnitGarden; Nyborg & Rørdam Advokatfirma P/S; Restaurant Herthadalen; SærByg Entreprise ApS; Roskilde; Vestergaard Company A/S; VVS Firmaet Bad Experten A/S; Wohler Arkitekter; Åvang ApS. - Byg, Anlæg & Park); Furi Appel og Gunnar Niskers

For frivillige bidrag i henhold til indsamlingsloven og indsamlingsbekendtgørelsen til støtte for Sagnlandet Lejres generelle, almennyttige formål takkes:

De i alt 113 bidragydere der i 2024 gav et frivilligt, privat gavebidrag af minimum 200 kr. Tilsammen løb de 113 bidrag i 2024 op i 48.190 kr. Der er ikke forbundet administrationsomkostninger (0 kr.) ved indsamlingen, der er fortaget via gaveerklæringsblanketter med angivelse af indsamlingens formål lagt frem i Sagnlandet Lejre for besøgende og via hjemmesiden.

De indsamlede bidrag er derfor alene ydet til Sagnlandet Lejres almennyttige formål jf. vedtægternes §2: "at drive et forskningscenter for udførelse af etnologiske, historiske og arkæologiske eksperimenter, gennemførelse af hertil hørende forskningsopgaver, og at viderebringe resultaterne gennem videnskabelige kanaler og gennem en aktiv formidling og undervisning." Alle Sagnlandet Lejres indtægter går til opfyldelse af dette formål.

Denne indsamling er skriftligt godkendt af Indsamlingsnævnet efter Indsamlingslovens §4.

Sagnlandet Lejres tegningsberettigede erklærer samtidig i forbindelse ved deres underskrift på årsrapport og -regnskab 2024, at vi er ansvarlige for indsamlinger foretaget i regnskabsåret og erklærer ved underskrift, at indsamlingerne er foretaget i overensstemmelse med reglerne i indsamlingsloven og indsamlingsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 1, nr. 4.

FONDEN

Ledelsesberetning

Redegørelse for god fondsledelse mv. Redegørelse for uddelingspolitik

Fondens formål er at drive et forskningscenter for udførelse af etnologiske, historiske og arkæologiske eksperimenter, gennemførelse af hertil hørende forskningsopgaver, og at viderebringe resultaterne gennem videnskabelige kanaler og gennem en aktiv formidling og undervisning.

Det er ledelsens opfattelse, at dette formål bedst tilgodeses ved at anvende de resultater, som generes af fondens erhvervsmæssige drift til geninvestering inden for fondens eget regi, idet der herved er mulighed for at forøge fondens aktivitetsniveau. Der er derfor på nuværende tidspunkt ikke forventning om eksterne uddelinger.

Redegørelse for god fondsledelse mv. Lovpligtig redegørelse for god fondsledelse, jvf. årsregnskabslovens § 77a

Fonden er omfattet af anbefalinger for god fondsledelse. I det følgende redegøres for, om fonden følger anbefalingerne, og vedrørende de anbefalinger, som ikke følges, forklares dette nærmere.

Åbenhed og kommunikation: Fonden følger anbefalingen.

Bestyrelsens opgaver og ansvar: Fonden følger anbefalingerne, bortset fra anbefaling nr. 2.3.4., hvor fonden i stedet alene oplyser bestyrelsesmedlemmernes navn, køn og stilling, da fonden er almennyttig og bestyrelsen ulønnet i tråd med fondens værdisæt, og idet alle midler alene anvendes til realisering af fondens non-profit formål samt anbefaling 2.5.2, hvor fonden ikke har en fast aldersgrænse for bestyrelsesmedlemmer, idet bestyrelsesmedlemmernes kompetencer vægtes højere end alder.

Ledelsens vederlag: Fonden følger anbefalingerne, dog er fondens bestyrelse ulønnet i tråd med Fondens almennyttige formål og værdisæt.

Bestyrelsen: Bestyrelsen består af 6-9 medlemmer. Rekruttering til fondens bestyrelse sker med henblik på at sikre, at bestyrelsen repræsenterer et bredt spekter af de kompetencer, der tilsammen mindst dækker videnskabelige, attraktionsfaglige, ledelsesmæssige, økonomiske og politisk-strategiske kompetencer.

Bestyrelsen sammensættes som følger:

- Den til enhver tid siddende borgmester i Lejre Kommune
- Mindst 1 medlem skal have relevant videnskabelig kompetence
- Mindst 1 medlem skal have attraktionsfaglig kompetence
- Mindst 1 medlem skal have ledelsesmæssig kompetence
- Mindst 1 medlem skal have økonomisk kompetence
- Mindst 1 medlem skal have politisk-strategisk kompetence

Bortset fra bestyrelsesposten, der besættes af borgmesteren i Lejre Kommune, vælger bestyrelsen selv bestyrelsesmedlemmerne. Bestyrelsesmedlemmerne, bortset fra borgmesteren i Lejre Kommune, udpeges for en periode på 2 år af gangen.

Fondens bestyrelse har i takt med omverdenens interesse herfor arbejdet med at sikre øget åbenhed og transparens om fondens forhold, bl.a. via en udbygget hjemmeside. Der henvises til følgende hjemmeside: <http://www.sagnlandet.dk/god-fondsledelse/>

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december

	Note	2024 kr.	2023 kr.
Nettoomsætning	1	26.108.665	26.308.782
Andre driftsindtægter		953.077	1.191.411
Vareforbrug	2	-2.533.897	-2.939.769
Eksterne omkostninger	3	-4.944.003	-4.260.695
Bruttoresultat		19.583.842	20.299.729
Personaleomkostninger	4	-18.659.619	-17.857.291
Af- og nedskrivninger		-1.330.241	-1.329.363
Andre driftsomkostninger		0	-299.952
Driftsresultat		-406.018	813.123
Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder		-856.864	-841.443
Andre finansielle indtægter		135.972	0
Andre finansielle omkostninger		-129.842	-92.463
Årets resultat		-1.256.752	-120.783
Forslag til resultatdisponering			
Overført resultat		-1.256.752	-120.783
I alt		-1.256.752	-120.783

Balance 31. december

Aktiver

	Note	2024 kr.	2023 kr.
Grunde og bygninger		48.784.423	50.011.843
Materielle anlægsaktiver under udførelse		9.810.526	0
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		105.593	140.790
Materielle anlægsaktiver	5	58.700.542	50.152.633
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		64.485.640	65.342.504
Finansielle anlægsaktiver	6	64.485.640	65.342.504
Anlægsaktiver		123.186.182	115.495.137
Varer i butik/kiosk		96.409	308.845
Wrapballe og brænde		0	31.480
Personaletøj og dragtværksted		338.440	25.542
Varebeholdninger		434.849	365.867
Tilgodehavender fra salg		191.960	192.321
Tilgodehavende hos tilknyttede virksomheder		5.225.146	6.725.147
Andre tilgodehavender		541.507	185.005
Periodeafgrænsningsposter		23.031	151.061
Tilgodehavender		5.981.644	7.253.534
Likvider		6.622.683	6.321.855
Omsætningsaktiver		13.039.176	13.941.256
Aktiver		136.225.358	129.436.393

Balance 31. december

Passiver

	Note	2024 kr.	2023 kr.
Grundkapital		300.000	300.000
Reserve til særlige vedligeholdelsesopgaver		6.800.000	6.800.000
Overført overskud		-1.599.210	-342.458
Egenkapital		5.500.790	6.757.542
Periodisering Velkomstcenter 2009		36.906.441	37.970.088
Andre hensættelser		55.758	61.132
Periodisering Sagnkongernes Verden og 1800-tals Spisehus		89.226.066	83.065.574
Hensatte forpligtelser		126.188.265	121.096.794
Gæld til pengeinstitutter		0	521
Leverandører af varer og tjenesteydelser		3.570.926	775.146
Anden gæld		598.498	516.421
Periodeafgrænsningsposter		366.879	289.969
Kortfristede gældsforpligtelser		4.536.303	1.582.057
Gældsforpligtelser		4.536.303	1.582.057
Passiver		136.225.358	129.436.393
Eventualposter mv.	7		
Nærtstående parter	8		

Egenkapitalopgørelse

kr.	Grundkapital	Reserve til særlige vedligeholdelsesopgaver	Overført overskud	I alt
Egenkapital 1. januar 2024	300.000	6.800.000	-342.458	6.757.542
Forslag til resultatdisponering			-1.256.752	-1.256.752
Egenkapital 31. december 2024	300.000	6.800.000	-1.599.210	5.500.790

Noter

	2024 kr.	2023 kr.
1 Nettoomsætning		
Entreindtægter	8.183.426	8.173.856
Varesalg, butik og kiosk	4.259.306	4.647.108
UVM (Kommunalreform driftstilskud)	5.813.000	5.407.000
Lejre Kommune	2.158.894	2.297.385
Donationer til Velkomstcenter 2009	1.063.647	1.063.647
Øvrige tilskud	100.000	50.000
Diverse offentlige tilskud	42.438	92.470
Momskompensation	98.125	105.796
Donationer til Sagnkongernes Verden	1.230.562	1.229.032
Undervisning/formidling	595.311	579.488
Diverse salg momspligtig	448.501	442.444
Diverse leje og gebyr	123.876	169.066
Dyrehold	26.847	64.548
Kost og logi momspligtig	150.963	136.866
Møde, event og konference	692.350	836.755
Fortidsfamilier	626.560	498.194
Gavebidrag	48.190	48.008
Sponsorater	215.000	235.000
Diverse indtægter	1.150	1.600
Donationer til Videsøhus	230.519	230.519
	26.108.665	26.308.782

I nettoomsætningen indgår tilskud fra Undervisningsministeriets tilskudsordning for Videnspædagogiske Aktivitetscentre (VPAC) med 5.813.000 kr. Tilskuddet er anvendt til delmålene formidling, undervisning samt ekstern kommunikation, faglige netværk og, samarbejder samt revision.

Indsamlingsnævnet
 I nettoomsætningen indgår ligeledes posten "Gavebidrag" på i alt 48.190 kr. indsamlet fra 113 bidragydere til Sagnlandet Lejres generelle, almennyttige formål jf. vedtægterne §2. Der er forbundet 0 kr. [nul kr.] i administrationsomkostninger i forbindelse med indsamlingen, der er gennemført på baggrund af Indsamlingsnævnets tilladelse efter Indsamlingslovens §4. Sagnlandet Lejres tegningsberettigede erklærer i forbindelse med årsrapport og -regnskab 2024, at vi er ansvarlige for indsamlinger foretaget i regnskabsåret og erklærer ved underskrift, at indsamlingerne er foretaget i overensstemmelse med reglerne i indsamlingsloven og indsamlingsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 1, nr. 4.

2 | Vareforbrug
 I vareforbruget indgår tilskudsberettigede omkostninger, relateret til tilskud fra Undervisningsministeriets tilskudsordning for Videnspædagogiske Aktivitetscentre (VPAC), til køb af materialer og ydelser med samlet 1.268.570 kr., hvoraf 440.779 kr. vedrører delmålet formidling, 279.160 kr. vedrører delmålet undervisning og 548.631 kr. vedrører delmålet ekstern kommunikation, faglige netværk og samarbejder.

3 | Eksterne omkostninger
 I eksterne omkostninger indgår tilskudsberettigede omkostninger, relateret til tilskud Undervisningsministeriets tilskudsordning for Videnspædagogiske Aktivitetscentre (VPAC), til ydelser med samlet 123.767 kr. revision, rådgivning og anden regnskabsmæssig assistance.

Noter

	2024 kr.	2023 kr.
4 Personaleomkostninger		
Antal heltidsbeskæftigede personer i gennemsnit:	38	37
Løn og gager	18.091.787	17.220.180
Pensioner	143.158	135.204
Andre omkostninger til social sikring	249.924	238.316
Andre personaleomkostninger	174.750	263.591
	18.659.619	17.857.291

Oplysninger om ledelsesvederlag er udeladt i henhold til undtagelsesbestemmelsen i årsregnskabslovens § 98b, stk. 3, nr. 2.

Fondens og datterselskabet Ejendomsselskabet Sagnlandet A/S' bestyrelse har ikke modtaget vederlag indeværende og sidste regnskabsår.

I personaleomkostningerne indgår tilskudsberettigede omkostninger, relateret til tilskud fra Undervisningsministeriets tilskudsordning for Videnspædagogiske Aktivitetscentre (VPAC), til lønninger med samlet 11.242.870 kr., hvoraf 6.073.537 kr. vedrører delmålet formidling, 4.047.824 kr. vedrører delmålet undervisning (løn og booking) og 1.121.509 kr. vedrører delmålet ekstern kommunikation, faglige netværk og samarbejder.

5 | Materielle anlægsaktiver

kr.	Grunde og bygninger	Materielle anlægsaktiver under udførelse	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar
Kostpris 1. januar 2024	67.069.412	0	676.764
Tilgang	67.624	9.810.526	0
Kostpris 31. december 2024	67.137.036	9.810.526	676.764
Af- og nedskrivninger 1. januar 2024	17.057.569	0	535.974
Årets afskrivninger	1.295.044	0	35.197
Af- og nedskrivninger 31. december 2024	18.352.613	0	571.171
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2024	48.784.423	9.810.526	105.593

Noter

6 | Finansielle anlægsaktiver

	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder
kr.	
Kostpris 1. januar 2024	68.500.000
Kostpris 31. december 2024	68.500.000
Værdireguleringer 1. januar 2024	-3.157.496
Årets værdireguleringer	-856.864
Værdireguleringer 31. december 2024	-4.014.360
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2024	64.485.640

Kapitalandele i dattervirksomheder (kr.)

Navn og hjemsted	Egenkapital	Årets resultat	Ejerandel
Ejendomsselskabet Sagnlandet A/S, Lejre	64.485.640	-856.864	100 %

7 | Eventualposter mv.

Eventualforpligtelser

Fonden har indgået operationelle leje- og leasingaftaler med en årlig ydelse på 62 tkr.

Leje- og leasingaftalerne har en gennemsnitlig restløbetid på 32 måneder med en samlet restleje- og leasingforpligtelse på t.kr. 109

Huslejeforpligtelser

Fonden har indgået huslejeforpligtelser, der på balancetidspunktet udgør 2.652 tkr. i uopsigelighedsperioden.

8 | Nærtstående parter

Fondens nærtstående parter omfatter følgende:

Ejendomsselskabet Sagnlandet A/S, CVR-nr. 38 24 37 64, som er datterselskab til fonden.

Transaktioner med nærtstående parter

Følgende transaktioner med nærtstående parter har fundet sted i regnskabsåret:

- Husleje og driftsbidrag opkrævet af Ejendomsselskabet Sagnlandet A/S på 384 tkr.
- Afdrag på lån ydet til Ejendomsselskabet Sagnlandet Lejre A/S på 1.500 tkr.

Transaktioner med nærtstående parter

Det koncerninterne lån mellem fonden og datterselskabet er ikke forrentet i regnskabsåret, hvilket ikke anses for at lånet har været på markedsmæssige vilkår. Jf. ÅRL § 98c, herudover stk. 7 oplyses alene om transaktioner, som ikke er gennemført på normale markedsmæssige vilkår.

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for FONDEN SAGNLANDET LEJRE, HISTORISK-ARKÆOLOGISK FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSCENTER for 2024 er aflagt i overensstemmelse med den danske årsregnskabslovs bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse B med tilvalg af regler fra regnskabsklasse C og de særlige tilpasninger som følge af, at der er tale om en erhvervsdrivende fond.

Årsrapporten er udarbejdet efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Nettoomsætning ved salg af handelsvarer og færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, såfremt levering og risikoovergang til køber har fundet sted inden årets udgang og såfremt indtægten kan opgøres pålideligt og forventes modtaget. Nettoomsætning indregnes ekskl. moms og afgifter og med fradrag af rabatter i forbindelse med salget.

Som indtægtskriterium anvendes for entréindtægter mv. betalingstidspunktet, og for salg af varer- og tjenesteydelser anvendes faktureringsstidspunktet.

Tilsagn om tilskud til hel eller delvis dækning af konkrete projekter indtægtsføres i takt med at omkostningerne vedrørende projekterne udgiftsføres. Indtægter ved udlejning, indtægtsføres over udlejningsperioden.

Vareforbrug

Vareforbrug omfatter omkostninger, der afholdes for at opnå årets nettoomsætning. Herunder indgår direkte og indirekte omkostninger til råvarer og hjælpematerialer.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til fondens aktiviteter.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger til salg, reklame, administration, lokaler, tab på debitorer, leasingomkostninger mv.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager, inklusive feriepenge og pensioner samt andre omkostninger til social sikring mv. til fondens medarbejdere.

Andre driftsomkostninger

Andre driftsomkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til fondens aktiviteter.

Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder

I moderselskabets resultatopgørelse indregnes den forholdsmæssige andel af de enkelte tilknyttede virksomheders resultat efter fuld eliminering af intern avance/tab og fradrag af afskrivning på goodwill.

Ved afhændelser indregnes eventuel fortjeneste, når de økonomiske rettigheder knyttet til de solgte kapitalandele overføres, dog tidligst når fortjenesten er realiseret eller anses som realisabel. Desuden indgår realiserede tab udover nedskrivninger, når sådanne må konstateres.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renteindtægter og -omkostninger mv. Finansielle indtægter og omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Anvendt regnskabspraksis

Balancen

Materielle anlægsaktiver

Bygninger samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af den skønnede restværdi efter afsluttet brugstid.

Indgangsbygningen er dog i 1998 ekstraordinært afskrevet med 3 mio. kr. svarende til tilskuddet fra Velux Fonden af 1981 og Villum Kann Rasmussen Fonden.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider og restværdi:

	Brugstid	Restværdi
Bygninger	50 år	10-15%
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	5-10 år	0%

Fortjeneste eller tab ved salg af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgspris med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter eller andre driftsomkostninger.

Dyrebestand

Dyrebestand måles til anslået markedspris/kostpris.

Finansielle anlægsaktiver

Kapitalandele i dattervirksomhed måles i selskabets balance efter den indre værdis metode.

Kapitalandele i dattervirksomhed måles i balancen til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi opgjort efter selskabets regnskabspraksis med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer og tab og med tillæg eller fradrag af resterende værdi af positiv eller negativ goodwill opgjort efter overtagelsesmetoden.

Ved køb af virksomheder inden for koncernen anvendes sammenlægningsmetoden, hvor sammenlægningen anses for sket på overtagelsestidspunktet og med anvendelse af bogførte værdier på de overtagne aktiver og forpligtelser.

Forskellen mellem anskaffessummen og bogførte værdier føres direkte på egenkapitalen.

Nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomhed overføres under egenkapitalen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode i det omfang, den regnskabsmæssige værdi overstiger anskaffelsesværdien.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af kapitalandele i dattervirksomheder opgøres som forskellen mellem nettosalgsprisen og den regnskabsmæssige værdi af den afhændede kapitalandel på salgstidspunktet inkl. ikke-afskrevne merværdier og goodwill. Fortjeneste og tab indregnes i resultatopgørelsen under indtægter af kapitalandele.

Anvendt regnskabspraksis

Dattervirksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr., og et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives i det omfang, det vurderes som uerholdeligt. Såfremt den regnskabsmæssige negative indre værdi overstiger tilgodehavender, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser i det omfang, fonden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække dattervirksomheders underbalance.

Værdiforringelse af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af materielle anlægsaktiver vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Genindvindingsværdi er den højeste værdi af nettosalgspris og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-princippet. I tilfælde, hvor nettorealiseringsværdien er lavere end kostprisen, nedskrives til denne lavere værdi.

Kostpris for handelsvarer samt råvarer og hjælpematerialer opgøres som anskaffelsespris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi. Værdien reduceres med nedskrivning til imødegåelse af forventede tab.

Der foretages nedskrivning til imødegåelse af tab, hvor der vurderes at være indtruffet en objektiv indikation på, at et tilgodehavende eller en portefølje af tilgodehavender er værdiforringet. Hvis der foreligger en objektiv indikation på, at et individuelt tilgodehavende er værdiforringet, foretages nedskrivning på individuelt niveau.

Tilgodehavender, hvorpå der ikke foreligger en objektiv indikation på værdiforringelse på individuelt niveau, vurderes på porteføljeniveau for objektiv indikation for værdiforringelse. Porteføljerne baseres primært på debitorernes hjemsted og kreditvurdering i overensstemmelse med selskabets kreditrisikostyringspolitik. De objektive indikatorer, som anvendes for porteføljer, er fastsat baseret på historiske tabserfaringer.

Nedskrivninger opgøres som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender og nutidsværdien af de forventede pengestrømme, herunder realiseringsværdi af eventuelle modtagne sikkerhedsstillelser. Som diskonteringsrate anvendes den effektive rente for det enkelte tilgodehavende eller portefølje.

Periodeafgrænsningsposter, aktiver

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Andre hensatte forpligtelser

Når det er sandsynligt, at de totale omkostninger vil overstige de totale indtægter på et igangværende arbejde for fremmed regning, hensættes det samlede tab, der må påregnes på entreprisen. Hensættelsen indregnes som omkostning under produktionsomkostninger.

Gældsforpligtelser

Amortiseret kostpris for kortfristede gældsforpligtelser svarer normalt til nominel værdi.

Anvendt regnskabspraksis

Periodeafgrænsningsposter, passiver

Under periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver indgår modtagne betalinger vedrørende indtægter i de efterfølgende år.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældens opståen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger.

Anlægsaktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til kursen på transaktionsdagen.

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Lars Holten

Direktør

Serienummer: b856a229-8717-42d9-9165-e22a8629991d

IP: 194.255.xxx.xxx

2025-03-27 14:33:55 UTC

Asger Høeg

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 15667f0a-730d-45cf-81a2-c016d11d5707

IP: 77.241.xxx.xxx

2025-03-27 15:59:47 UTC

Peter Skak-Iversen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: a4d941a8-6bec-4412-9e7e-fce2a156a041

IP: 87.53.xxx.xxx

2025-03-27 17:54:25 UTC

Kristian Kristiansen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 8e0797e4-2f79-47a8-b44c-88a0a01d4eda

IP: 217.116.xxx.xxx

2025-03-27 19:35:48 UTC

Flemming Damgaard Larsen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: e877dcc1-4320-49e3-a4a4-341959487233

IP: 93.163.xxx.xxx

2025-03-27 22:31:04 UTC

Søren Michael Sindbæk

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 16def64b-c4ab-4cd3-83c2-13e4695f7621

IP: 87.49.xxx.xxx

2025-03-28 07:19:02 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl med brug af certifikat og tidsstempel fra en kvalificeret tillidstjenesteudbyder.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskrivers digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Tina Mandrup

Lejre Kommune CVR: 29188548

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: cc630f1f-5b3c-4302-b2ed-7a965342b9bc

IP: 2.109.xxx.xxx

2025-03-28 14:24:26 UTC

Dorte Lilly Kiilerich

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: bd2434a5-0d44-41bb-ad62-d2d93137039a

IP: 93.163.xxx.xxx

2025-03-28 15:19:26 UTC

Mogens Jensen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 3d45949e-69a9-4290-a0a0-4e29c1859b30

IP: 194.255.xxx.xxx

2025-03-29 12:26:22 UTC

Morten Meldgaard

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 4e7244a7-9405-47af-830d-984372b7fa0d

IP: 194.177.xxx.xxx

2025-03-29 12:54:30 UTC

Peter Rasborg

BDO STATSAUTORISERET REVISIONSAKTIESELSKAB CVR: 20222670

Statsautoriseret revisor

Serienummer: b53b59ab-e1e5-4842-92c8-bf58c9b05f80

IP: 37.96.xxx.xxx

2025-03-29 13:08:44 UTC

Sebastian Wilhelm Gottfred Diemer

BDO STATSAUTORISERET REVISIONSAKTIESELSKAB CVR: 20222670

Statsautoriseret revisor

Serienummer: 589baa1f-7f3b-4a4d-9711-23f38f0d1ae5

IP: 37.96.xxx.xxx

2025-03-29 13:15:23 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl med brug af certifikat og tidsstempel fra en kvalificeret tillidstjenesteudbyder.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskriveres digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Flemming Damgaard Larsen

Dirigent

Serienummer: e877dcc1-4320-49e3-a4a4-341959487233

IP: 93.163.xxx.xxx

2025-03-29 13:17:57 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl med brug af certifikat og tidsstempel fra en kvalificeret tillidstjenesteudbyder.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskriveres digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter